

MARKO

Xoão Kapatxisareri Sãpiretakiti

(Mateo 3.1-12; Arókasi 3.1-20; Xoão 1.19-28)

¹ Ia Xesosi Kristo iokanapirena erekari. Teoso ãkiri itxaua Xesosi.

² Teoso sãkire sãpiretakani iõkatsopataria ia:
Niokanatariko niokanapirena aniãkari kãkitimoni
kimapori oeretini ìkapani pite uai apokini
apisa.

³ Iua auako ãparaã makipakaniãtaã.
Isãpirenauatako: “Hõeratariko kimapori
Apiananiri apokini apisapanika. Itíkaãpo
erekari hĩkamako iua napini ìkapani,” itxa
iua.

Itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori kitxakapirĩka.

⁴ Ikara atoko Xoão kapatxisareri ãparaã
makipakaniãtaã aua. Ipatxisatakasaakiri kãkiti,
isãpiretari ia pirena:

—Hĩtakanapariko maerekati hĩkamakiti.
Hĩpatxisataãkako. Ininiã Teoso makatxakariko
maerekati hĩkamakiti —itxa Xoão kapatxisareri.

⁵ Ikinimane kãkiti Xotéia auakani Xerosareẽ
sitatxiti auakani pakini sari Xoãomoni isãkire
ikenakotinina ìkapani. Ninoa sãpiretakasaakiri
maerekati ikamakitina, ipatxisatana uini Xotão
inakoriãtaã.

⁶ Xoão takari imãka kamero piti kamakori.
Itakari ipakiomatare pirãtxi mata kamakori.
Inikari txĩtxiri. Mapaã itxima. ⁷ Iua txari
kãkitimoni:

—Nota poiãori. Nota tikini apokako apiatakari. !Apakata nikapotoreëkiniua iua takote ìkiti mata nimakatzakini ìkapani, kotxi nota poiãoka. Iua apiata. ⁸ Nota patxisatai âparaaãnokara. Iua patxisataiko Erekarì Matamatakotiã. Iuasaaki hïte apakapariko Erekarì Matamatakoti.

Xesosi Patxisatiko Pirena
(*Mateo 3.13-17; Arókasi 3.21-22*)

⁹ Iuasaaki Xesosi apoka Nasaree sitatxiti, Kariréia tōpamoni. Iuasaaki Xoão kapatxisareri patxisatari iua uini Xotão inakoriãtaã. ¹⁰ Xesosi kanñkiïtakasaaki, iua itikari iaxiti takakini. Iuasaaki Erekarì Matamatakoti katxaka kamoã katxakini atoko. Iua nopini apoka. ¹¹ Iuasaakipeka Teoso iaxitikiri txari:

—Pite namarite, nitiretakiti, napokaerekatai, kotxi ninirekakiti pikama.

Satanasi Atamakaerekatìniri Xesosi
(*Mateo 4.1-11; Arókasi 4.1-13*)

¹² Iuasaaki Erekarì Matamatakoti iokanatarì Xesosi âparaã makipakaniãtaã. ¹³ Iuaãtaã ìkaikota koarëta òti. Iuasaaki Satanasi atamakaerekatari iua. Iuaãtaã auari kaxipirini kaneenamarini. Ininiã Teoso nitiriakori iaxitikini nïkatari Xesosi.

Xesosi Mipotorikiniri Iparïka Kariréia Tōpa
(*Mateo 4.12-22; Arókasi 4.14-15*)

¹⁴ Xoão kateia ãki takikosaaki, Xesosi sari Kariréia tōpamoni. Iuaãtaã isãpiretari Teoso iokanapirena erekarì, Teoso auïtetxi ininiãua pirena. ¹⁵ Itxari:

—Teoso keto apopeka. Iua auïtetxi ininiua apokaãpotapeka. Ininiã hïtakanapariko

himaerekani. Hãuikariko Teoso iokanapirena erekari –itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi tĩpokota Kariréia poati tiniã. Iuasaaki atamatana ipi hetxi takakani, Simão Petro, itari ãtree pakini. Iua atamatana itakinirina hetxi.

¹⁷ Ininiã Xesosi txana:

–Uatxa masa notakata. !Himaĩkaikariko ximaki. Átiã hĩparĩka auako. Nisãkire hĩsãpiretako kãkitimoni –itxa.

¹⁸ Ininiã iuasaaki ninoa takanapari hetxi, sa itxana Xesosikata.

¹⁹ Apikomoni ninoa saãpota. Itikana Txiako, itari Xoão pakini. Ninoa Sepeteo anaakori. Kanaua miramaneri ãki auanãtana iuasaaki. Hetxi iotsaãnãtana. ²⁰ Iuasaaki iua akiritana ninoa. Ininiã ninoa takanapari iri, iri nitiriakori pakini kanaua ãki. Eereka isana Xesosikata.

*Kiki Maerekati Matamatakoti Auaĩtotakiti
(Arókasi 4.31-37)*

²¹ Xesosi imoianariakorikata apoka Kapanaoõ sitatxiti. Ininiã tomatiko õtisaaki Xesosi sari aiko Xoteo apotiitiniãtaãua oerekarauatini ĩkapani.

²² Iua sãkire kenakotakani tsorĩkaãta, kotxi kona kaiõkatsoparerini atokoni ! itxa. Iua oerekakiti sãkiretxiti pataparari, kotxi !isãpiretari áti korekareri sãkire apanakini kaiõkatsoparerini atoko. Iuaka sãkirekara isãpireta.

²³ Iuasaaki aiko ãki Xoteo apotiitiniãtaãua aua kiki maerekati matamatakoti auakiti. Iua akiripoakata:

²⁴ –Xesosi Nasaree sitatxitikiri. Kipa pinireka atemoni? Pite ina ate pixipokini ĩkapanikani? Erekarinoka kamakarii. Teoso nakiti pitxaua – itxa.

Ikara atoko iua akiripoakata, kotxi iua maerekati matamatakoti pīkari Xesosi.

²⁵ Ininiā Xesosi itapararitika txari:

—Piotoka. Pitakanapariko ere kiki ĩto.

²⁶ Iuasaaki maerekati matamatakoti iōkokaĩtotari. Ikatxakasaaki, akiripoakata.

²⁷ Kākiti iuaātaā auakani tsorīkaāta. Iuasaaki imisākiretakakauana:

—Kiripa? Atxiīti oerekakori sākiretxiti amaneri apopeka? Iua sākire kaposotiireri. Ipaniātakiti maerekati matamatakoti kamapeka —itxanātana.

²⁸ Ininiā ikara pirena iaripireta ikini Kariréia tōpati.

Xesosi Makananitiniro Simão Petro Imakiro
(Mateo 8.14-15; Arókasi 4.38-39)

²⁹ Ininiā Xesosi, Txiako, Xoão pakini takana-pakasaakiri aiko Xoteo apotiitiniātaāua, isana Simão, Ātree pakini aapokomoni. ³⁰ Iuasaaki Simão imakiro apoomata. Osirīkanāta. Ininiā ninoa sāpiretari Xesosi oamianare. ³¹ Ininiā Xesosi sari oamoni. Imaīkaro ouako. Ōkitikaro. Iuasaakipeka oāpoomare !auaika. Ininiā opotorika oparīkauatini, ninoa kiena okamini ĩkapani.

Xesosi Makananitinina Amianatakani
(Mateo 8.16-17; Arókasi 4.40-41)

³² Ininiā mapiānikata kākiti minana ikinipoko amianatakani, maerekati matamatakoti auaĩtotakini pakini iuamoni. ³³ Ininiā ikinimane iua sitatxi auakani apotiitaua aapokotxi tore takote. ³⁴ Ininiā Xesosi makananitana itomaneri amianatakani. Kaiāopokori amianari auakini imakananita. Apaka omitikana itomaneri maerekani matamatakoni. Iuasaaki !auiritana

ninoa sãkirauatini, kotxi ninoa imarotari Teoso ãkiri ininiua Xesosi.

Xesosi Sãpiretiniri Teoso Sãkire
(*Arókasi 4.42-44*)

³⁵ Ìkanõkapanika mapiãpanika Xesosi õkitikaua. Itakanapari aapokotxi. Iuanoka sari kãkiti mauakaniãtaã iri iaxitikiri imisãkiretini ìkapani. ³⁶ Eereka Simão imoianariakorikata sari Xesosi initinina ìkapani. ³⁷ Ninoa apokasaakiri, itxana:

—Ikinimane nitai —itxarina.

³⁸ Xesosi apakapapiretana:

—Masa ãtiãtaã kãkiti aapokomoni. Iuaã nisãpiretariko Teoso sãkire, kotxi ikara atoko itxa niparĩka kãkitimoni. ³⁹ Xesosi sari ikini Kariréia tõpa. Aiko Xoteo apotiitiniãtaãua isãpiretari Teoso sãkire. Apaka omitikana maerekani matamatakoni kãkiti ìtoã auakani.

Kiki Maere Matati
(*Mateo 8.1-4; Arókasi 5.12-16*)

⁴⁰ Amianatakari maere matati apoka Xesosi-moni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ. Iua iteene amanaãri:

—Nimarotari, pinirekiniãri piposotari erekape pitxĩkitakinino —itxa.

⁴¹ Ininiã iuasaaki Xesosi iteene tiretari iua. Itakari iuako iua nopini. Itxari:

—Ari, ninirekapitikari. Erekepekai uatxa.

⁴² Iuasaakipeka amianari !auaika. Erekepekari iua.

⁴³ Xesosi iokanatarari iua. Iuasaaki isãpiretari iua:

⁴⁴—Kona pisãpiretapiri apanakini pitemoni nika-makiti. Uatxa merepanika pisa sasetotxiakori-moni. Poerekari piïto ninoamoni. Eereka pikamariko Moisesini paniãtakiti. Ikara atoko oerekari kãkiti atão erekapeka pinini —itxari.

⁴⁵ Iuaritika isãpiretapikari Xesosi kamakiti. Ininiã iaripireta ikara pïrena. Ikara xika Xesosi !iposotaika isini aapokotximoni. Ikaikota kãkiti mauakaniãtaã. Iuaritika kãkiti sari iuamoni.

2

Matïpokotakati Pirena

(Mateo 9.1-8; Arókasi 5.17-26)

¹ Eereka mapaõtipeka inaka atoko iuaïkana Xesosi Kapanaoõ sitatxiti apoka itxa. Iaripireta Xesosi inirimane aapoko apokini. ² Iuasaakipeka mirikiniti kãkiti apoka iuamoni, ininiã iua aapokotxi xãpoka. Apotiitauana ãronakikoãtaã apaka. Ininiã !apakata apanakini kãkiti ãroini aapokotxi ãki. Iuasaaki Xesosi sãpiretari Teoso sãkire kãkitimoni. ³ Iuasaaki ipi ipi pakini kikiakori minari matïpokotakati. ⁴ Kãkiti itomaneri ãronakikoãtaã aua, ininiã kona iposotarina Xesosi takote apokinina. Ininiã aapokotxi nopini, Xesosi manapi ninoa sonatari iua matïpokotakati iokatxakinina tïkane Xesosimonikari. Iposo atoko isikakaãpotarina iua manapi. ⁵ Xesosi imarotari ninoa atão auikiniri iua sãkire. Ininiã Xesosi txari matïpokotakatimoni:

—Namarite, pimaerekani makatxakapeëkaika — itxa.

⁶ Iuasaaki ãtikaka kaiõkatsopareriakori topãkanãta iuaã. Itsorïkaãnãtana. Ixiniiremoninani:

⁷ —Kinirepa ia kiki ikara atoko itxa? Maerekati isãpiretakiti, kotxi Teosonanira posotari imakatzakiniri kãkiti maerekani —itxa ninoa sãkire.

⁸ Iuasaakipeka Xesosi imarotari ninoa xinikakiti ãkixinireña. Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kininiãpa ikara atoko hĩtxa xinireta? ⁹ Nitxari iua imaerekani nimakatzakini, txamari ! himarotari imaerekani atão nimakatzakini. “Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa,” nininiã, iuasaaki himarotari nisãkire atão ininiãua, kotxi hĩtikari. Niposotiire imaerekani nimakatzakini ãkapani, niposotiire iua nõkitikini ãkapanitxikana. ¹⁰ Ininiã uatxaika noerekai hĩte, Teoso iokanatano nota hĩtari iaxitikiri ãkorapokoritimoni kãkiti maerekani nimakatzakini ãkapani —itxana kaiõkatsopareriakori.

¹¹ Ininiã matĩpokotakatimoni itxa:

—Põkitikaua. Pisirimata pikoseka, sipe pitxa paapokomoni —itxa.

¹² Iuasaakipeka iua õkitikaua. Ikosekari isirimata. ãkorape itxa ikinimane okiãtaã. Imakinika kãkiti tikoka.

—Peerekari Teoso kamakiti. Kona mitxi ate itikari ãkora atoko inakari —itxanãtana kãkiti.

Mateo Pirena

(Mateo 9.9-13; Arókasi 5.27-32)

¹³ Ininiã iuaãkana isari ipoamoni. Kaiãopokori kãkiti apotiitaua iuakata. Iuasaaki oerekana ninoa. ¹⁴ Isaãpotakasaaki, atamatari Arevii inakori. ãti iuãka Mateo inaãka. Aoepo inakori ãkiri itxaua iua. Iitopãkanãta auĩtetxiakori txineirote apakapiniãtaã. Ininiã Xesosi txari:

—Masa notakata.

Iuasaakipeka õkitikaua, Xesosikata sa itxa.

15 Eereka Xesosi nipokota Arevii aapoko. Itori auñtetxiakori txineirote apakapakani, itori apanakini maerekani, topākanāta Xesosi takote, imoianariakori takote pakini. Kaiāopokori kākiti aua iuasaaki, kotxi kaiāopokori kākiti Xesosikata sikani. 16 Pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini itikari Xesosi auñtetxiakori txineirote apakapakanikata, apanakini maerekanikata pakini inipokotini. Ininiā kaiōkatsopareriakori, pariseoakori pakini pimaāna Xesosi moianariakori:

–Kinirepa hinipokota auñtetxiakori txineirote apakapakanikata, maerekanikata? –itxana.

17 Xesosi ikara ikenakotakasaaki, itxana:

–Kākiti mamianatakani kona nirekari kākiti pinñtxi imarotakari. Amianatakaninokara nirekari pinñtxi imarotakari. Nota uai apoka maerekani nakiritini ñkapani, imaerekanina itakanapinina ñkapani. Kona nakiritari kākiti “atāo inakari kamakani” uākatakaniua –itxa Xesosi.

*Nipokori Takanapiko Teoso Misākiretiko Ñkapani
(Mateo 9.14-17; Arókasi 5.33-39)*

18 Āti ōti Xoāo moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisākiretinina ñkapani. Iuasaaki kākiti pimaāri Xesosi:

–Kinirepa Xoāo moianariakori, pariseoakori pakini takanapari inikinina Teoso imisākiretinina ñkapani, txamari pite moianariakori kona ikara atoko !itxana.

19 Ininiā Xesosi:

–Kiiniri kākiti ñtanorouatakasaaki, ñtanorouatakari aua iuaā, ininiā kona kākiti takanapari inikini iuasaaki. Kona iua ñtanorouatakari nirekari kākiti

natxiti. Ininiã iua auakasaaki ninoakata, ikinimane nipokota.

²⁰ Ininiã nota ïtanorouatakari atoko nitxa. Nota auakasaaki nimoianariakorikata, kona itakanaparina inikinina Teoso imisãkiretinina ïkapani. Äti õti nota !auaika nimoianariakorikata. Iuasaakiikarako itakanaparina inipokotinina Teoso imisãkiretinina ïkapani.

Amaneri Mãkatxi Pirena

²¹ Kona kãkiti tãpanetari mãkatxi kitxakari mãkatxi mata amaneriã. Mãkatxi mata amaneri itxikika, ininiã kitxakari tsorakita.

Amaneri Sako Aamata Kamakori

²² Kona kãkiti takari iãriã amaneri sako kitxakari aamata kamakori ãki. Itakiniãri, koanatxi kitxakari aamata kamakori tsorakita, ininiã iãriã xikepoata, ininiã koanatxi !kikeikari. Sako amaneri ãki itakaãka iãriã amaneri. Iua atokokana kona hïkokerari kitxakari sãkiretxiti amaneri sãkiretxitikata.

Tomatiko Õti Pirena

(Mateo 12.1-8; Arókasi 6.1-5)

²³ Tomatiko õti Xesosi imoianariakorikata na-paãpota kikio triko takikoãtaã. Ininiã ninoa makatxakaro triko iki mapaki inikinirona ïkapani.

²⁴ Pariseoakori atamatana, ininiã itxarina:

–Kinirepa ninoa parïkauata tomatiko õtisaaki? – itxana.

²⁵ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

–Kona hãtatsopatapanikari Taviini kamakiti? Iua, imoianariakorikata natxitakasaaki, kona himarotatari ikamakiti? ²⁶ Iua ïroã Teoso misãkiretikoãtaã. Apiataa inakori sasetotxi auïte apiatakari iuasaaki. Iuaã Tavii nikari komiri

Teosomoni sikakori. Sasetotxinokara auiritaãka iua komiri inikinina. Apanakini ! auiritaãka inikiniri. Txamari Tavii sikari imoianariakori inikinina ïkapani.

²⁷ —Tomatiko õti kamaãka, kãkiti ïto ereka inini ïkapani. Kona kãkiti kamaãka tomatiko õti auini ïkapani. ²⁸ Nota hĩtari iaxitikiri posotari ikinipoko ninireẽkiti nikamini tomatiko õtisaaki, kotxi Api-ananiri nitxaua —itxa Xesosi.

3

Motĩkauakotakari Pirena (Mateo 12.9-14; Arókasi 6.6-11)

¹ Iuaĩkana Xesosi imoianariakorikata ïroã aiko Xoteoakori apotiitiniãtaãua. Iuaã apokari kiki motĩkauakotakari. ² Ininiã iuaã auakani txari —Atxiĩti iua erekapeka txĩkitakari motĩkauakotakari uatxa tomatiko õtisaaki?

Ninoa xinikari ikara atoko inini, kotxi ninoa kinirão apoĩtaka txari Xesosi. ³ Ininiã Xesosi akiritari iua motĩkauakotakari: —Uaimoni pina —itxari.

⁴ Iposo atoko ipimaãna iuaã auakani:

—Kipa atão Teoso paniãtaua akamini tomatiko õtisaaki? Maerekati akaminikani? Erekar akaminikani? Ipaniãtataua ãti amakananitini? Ipaniãtataua ãti aõkini?

Txamari ninoa !kasãkirena. ⁵ Xesosi atamatana. Iusaaki inaiataua, iuaritika imatinaniuata, kotxi ninoa !inirekari atão imarotininina. Ininiã Xesosi txari iua motĩkauakotakari:

—Pisiriĩkauakota —itxari.

Ininiã itamẽkauakota. Erecape itxa iuako.

⁶ Ininiã pariseoakori potorika iuaã. Isana Erotxi

sãkire auiãkanimoni. Iuaãtaã ninoa xinikari Xesosi okaenetinina.

Itori Amianatakani Sari Xesosimoni

⁷ Ininiã Xesosi sari Kariréia poamoni. Iuasaaki itori kãkiti Kariréia tixinikini, Xotéia tixinikini pakini sari iuamoni. ⁸ Xerosareẽ sitatxitikini, Ítoméiakini, Xotão ipiniãkini, Txirokini, Sitoõkini pakini sari iuamoni. Ninoa kenakoenetari ikamakiti, ininiã iuamoni isana. ⁹ Ininiã ipaniãtana imoianariakori:

—Kanaua himina, kotxi kaiãopokori kãkiti katikaãpotano. Ininiã kanaua ãki niereẽtaua —itxa Xesosi.

¹⁰ Iuasaaki kaiãopokori kãkiti erekapeka itxĩkitakapeka. Apanakini amianatakani nirekakari imaãtakinirina Xesosi, erekapeka ininina ãkapani. Ininiã ikatikaãpotarina Xesosi, kotxi kaiãori kãkiti. ¹¹ Maerekati matamatakoti auakini atamatakasaakiri Xesosi, irikana Xesosi apisatoõ. Akiripoatana:

—Teoso ãkiripitikai pite.

¹² Ininiã Xesosi kona auiritana ninoa: “Teoso ãkiripitikai,” ininina.

*Xesosi Mereẽna Tosi Imoianariakori
(Mateo 10.1-4; Arókasi 6.12-16)*

¹³ Iposo atoko Xesosi sari õtanoxiratarimoni, akirita itxana inirekaãkini. Ininiã ninoa sari iuamoni. ¹⁴ Ininiã iua mereẽna tosi kikiakori iuakata kaikotakani tĩkane, Teoso sãkire sãpiretakani ãkapani. ¹⁵ Iua sikari iposotiire ninoamoni, amianatakani erekapeka itxĩkitakinina ãkapani, apaka maerekati matamatakoti omitikinina ãkapani. ¹⁶ Ininiã akiritari Simão. Xesosi takauãkatari Simão ãti

iuãka. Petro itxaua. ¹⁷ Akiritana Txiako, itari Xoão pakini. Sepeteo anaakori itxauana. Xesosi takauãkatana ninoa Poanexi. Poanexi Popĩkari şãkireẽ “Ikarokirauari anaakori.” ¹⁸ Akiritana Átree, Piripi, Patoromeo, Mateo, Tomee, Txiako pakini. Aopeo ãkiri itxaua iua Txiako. Akiritana Tateo, Simão pakini. Homano omanatakari iua Simão. ¹⁹ Akiritari Xotasi Isikariotxi inakori apaka. Xesosi mĩkapiritakari itxaua iua Xotasi Isikariotxi. Pakini Xesosi akiritakini imoianariakori ininiuana ĩkapani.

*Maerekani Matamatakoni Omitikiko
(Mateo 12.22-32; Arókasi 11.14-23; 12.10)*

²⁰ Iuaĩkana ãti aapokotxitimoni isa Xesosi, imoianariakorikata. Iuasaaki mirikiniti kãkiti iuaĩkana apotiitaua. Ikara atoko ininiã kona ninoa nipokota. !Apakata inipokotinina, kotxi mirikiniti kãkiti aua iuaã. ²¹ Xesosi nirimane kenakotari kãkiti apotiitiniua iuakata. Ininiã isana iua apinina ĩkapani.

—Imapitxiritapeka —itxana.

²² Kaiõkatsopareriakori Xerosareẽ ĩkani apoĩtari Xesosi maerekati ikamini. Ninoa şãkire:

—Peosepoo inakori auãĩtotari iua. Ininiã Peosepoora omitikari maerekati matamatakoti —itxana.

Peosepoo Satanasi itxaua. Apanakini şãkire:

—Maerekani matamatakoni auĩte sikaposotiiretari Xesosi maerekati matamatakoti omitikini.

²³ Ininiã Xesosi akiritari kãkiti isãkire ikenakotinina ĩkapani. Sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana ninoa. Ipimaãna:

—Natokopa itxa Satanasika omitikiniua?

²⁴ Auĩtetxi tixine auakani naiatakakiniãua,

ixipokaãkanako. ²⁵ Kãkiti aapoko ãki auakani ninoakakarika neenamauatiniã, ixipokaãkanako apaka. ²⁶ Iua atokokana, Satanasi nitiriakori, ninoakakarika naiatakakiniãua, Satanasi tapara xipokako.

²⁷ —Kona kãkiti ãroã kiki mitapoari aapoko ãki ãtãriuatini ãkapani. Kinirão ãtãriuataka, ininiã iaxirikari mitari mitxi. Iposo atoko inirekaãkiti ãtãriãka.

²⁸ —Ari, atãopitikara nota txai hãte. Apakata Teoso makatxakiniri ikinipoko maerekati kãkiti kamakiti, imaerekani Teoso imisãkirepiretini pakini. ²⁹ Txamari ãtipekana maerekati kamakari aua. Erekari Matamatakoti misãkirepiretakari maerekani makatxakiko kona auari. Ikara atoko inakani inikoriãriko imisiritiko maerekani misiritikoãtaã —itxa Xesosi.

³⁰ Xesosi ikara atoko itxa, kotxi pariseoakori txari: “Iua auari maerekati matamatakoti.”

Xesosi Inoro, Itariakori Pakini
(Mateo 12.46-50; Arókasi 8.19-21)

³¹ Iuasaaki itariakori inorokata apoka porikiti. Ipaniãtarina ãti akiritiniri Xesosi. ³² Iuasaaki itori kãkiti topãkakani ãkitari Xesosi. Isãpiretarina:

—Pitariakori, pinoro apaka porikiti aua. Initanãtai —itxarina.

³³ Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Kiripa nitariakori, ninoro pakini?

³⁴ Iua atamatana itakote topãkakani:

—Hãtamata, uai aua ninoro, nitariakori pakini. ³⁵ Teoso nireëkiti kamakani nitariakori, nitaroakoro, ninoro pakini itxauana —itxa Xesosi.

4

Katakareri Pirena
(*Mateo 13.1-9; Arókasi 8.4-8*)

¹ Iuaĩkana Xesosi oerekarauata ipoa takote. Kākiti mirikiniti, ininiã imorōkokaua kanaua āki. Iitopāka. Ninoa aua imiriĩ, ininiã iua kanauaã oerekarauata. ² Itori Teoso sākire oerekana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekikoã. Itxana:

³ –Hikenakota. Katakareri takarauata.
⁴ Itakarauatakasaaki itakareki irika kimapori tiniãpo. Ininiã kotipiriki nikari itakareki.

⁵ –Apanakini itakareki irika kai auiniãtaã, kipatxi mauakaniãtaã. Atãoka ipitxaka. ⁶ Kipatxi poiãoka auiniã atokatxi pataka apokasaaki itxarika. Omakotsani xika osonāka. ⁷ Apanakini irika inako sauaki. Inako aneẽkasaaki, okari takari. Iriuata. Ipinā.

⁸ –Apanakini irika kipatxi auiniãtaã. Ininiã iriuata. Āti poiãoka iriuata, trĩtakata. Āti apiata iriuata, sesẽtakata. Āti kaiãopoko iriuata, seĩkata.

⁹ –Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisākire – itxa Xesosi.

Kākiti Mimarotakiniti Xesosi Sãpiretini Pirena
(*Mateo 13.10-23; Arókasi 8.9-15*)

¹⁰ Iuanani imoianariakorikata auakasaaki, ipi-maãrina Xesosi:

–Poerekaua mixikanani sãpirenatxi atão inakari oerekiko pisãpiretakiti? –itxarina.

¹¹ Ininiã isãpiretana:

–Teoso sākire mauĩkani ! imarotari Teoso auĩtetxi ininiua. Teoso oerekai hĩte ninoa mimarotakiniti. Teoso oerekana ninoa isākire sãpirenatxi atão inakari oerekikoã.

¹² Atxiïti ninoa iteene atamatarì Teoso oerekakiti, iuaritika !imarotarìna atamatakitìna. Atxiïti iteene ikenakotarìna Teoso sâkire, iuaritika ! imarotarìna ikenakotakitìna. Imarotaâkamarìko, akiritaâkamarìko Teoso, ininiâ Teoso makatxakamarìko ninoa maerekani.

¹³ Ininiâ Xesosi txari:

—Himarotatarì ikara sâpirenatxi atâo inakari oerekiko?

—!Aimarotarì —itxana.

—Ininiâ natokopa ininiâparako himarotatarì apanakini sâpirenatxi atâo inakari oerekiko?

¹⁴ Ininiâ imimarotakinitìna oerekana:

—Iua takarauatakari takari Teoso sâkire.

¹⁵ Aua kâkiti kimaporì tiniâpo takarekitxi irikiniâtaâ atoko inakani. Ininiâ Teoso sâkire ikenakotakasaaki Satanasi apoka. Ininiâ imakatxakari Teoso sâkire âkixinireêna apokakari.

¹⁶ —Aua kâkiti kai auiniâtaâ atoko inakani. Ninoa kenakotakasaakirì Teoso sâkire, iusaakipeka apakaparìna ipoxokoniritìkana. ¹⁷ Itxamana, kona kakotsari. Imaxikiko apokiniâ, imisiritiko Teoso sâkire auikinina xika apokiniâ, iusaaki itakanaparìna Teoso sâkire.

¹⁸ —Aua kâkiti aanaia auiniâtaâ atoko inakani. Ninoa kenakotapitìkari Teoso sâkire. ¹⁹ Txamari maerekaxiniretinoka itxana. Txineironoka inirekana, ininiâ ikara misirienetana ninoa. Kaiâopokorì inireêkitìna, Teoso manirekakinitì. Maerekaxiniretinoka ininina, txineiro, inireêkitìna pakini inako atoko itxa, ininiâ ! ixinikaikarìna Teoso sâkire, ininiâ kona iriuata.

²⁰ Aua kâkiti kipatxi erekari auiniâtaâ atoko inakani. Ninoa auikari Teoso sâkire. Iriuatana.

Āti iriuata poiãoka, trĩtakata. Āti iriuata apiata, sesẽtakata. Āti iriuata ito, seĩkata.

Tirikapi Pirena
(*Arókasi 8.16-18*)

²¹ Xesosi pimaãna ninoa:

—Nanipa hĩtakari tirikapi? Kopiti ãkikani hĩtakatari? Amesã patapikani hĩtakatari? Konapitini. Hĩtakari itano imakinika iopinikini ĩkapani. ²² Iomaãtakori ãti õti oerekaãkako. Kipatakori oerekaãkako, kotxi nota imarotapitikari hĩkamakiti. ²³ Kakenakokii, ininiã hĩkenakotariko nisãkire —itxa Xesosi.

²⁴ Xesosi sãkirauatapanika:

—Hĩtakaõtxikariko nisãkire. Imakinika hĩkenakotako. Erepaniko pikamakiti ãtimoni, kotxi pite kamakititxikana kamaãka pitemoni. Erepaniko, kotxi apiata ikamaãka pitemoni. ²⁵ Teoso sãkire auakiti, iua sãkire kĩpitakari, Teoso sikari apikomoni imaroretxi iuamoni. Txamari Teoso sãkire kenakotakari, isãkire makĩpitakati, imarore xapiti iuamoni auakari makatxakaãkako.

Takariki Pirena

²⁶ Apikomoni Xesosi txari:

—Teoso auĩtetxi ininiãua kiki takariki taãkari atoko itxa. ²⁷ Itakarauata. Imaka ĩkanõka. Āti iparĩka ikama pokamara. Iuusaaki itakare pitxakapeka. Kona iua imarotari otomorekini. ²⁸ Merepanika otomoreka. Iposo atoko opitxaka. Eereka opa aua. ²⁹ Oaneẽpeka onakasaaki katakareri makoapataro, kotxi oamiko manapipeka itxa.

Ikara atoko itxa Teoso auĩtetxi ininiãua.

Mostata Pirena
(*Mateo 13.31-32; Arókasi 13.18-19*)

³⁰ Xesosi sãkirauatapanika. Itxari:

—Natokopa itxa Teoso auĩtetxi ininiãua? Īkiripa sãpirenatxi atão inakari oerekiko oerekaua? Ia atoko itxa: ³¹ Teoso auĩtetxi ininiãua mostata oki atoko itxa. Axapitikiro oa. Apanakini iki apiata. ³² Otakaãka atoko opitxaka. Eereka oaneẽ. Apanakini takari ĩtano apiata oa. Amaripokoro okati. Kotipiriki takari okoa okatiã. Iua atokotxikana Teoso auĩtetxi ininiãtaãua.

Merepanika poião kãkiti. Eereka apiata. Eereka kaiãopokori kãkiti auĩtetari Teoso. Txamari iusaaki Satanasi apoka ninoamoni kotipiriki apokini atokokana.

³³ Kaiãopokori sãpirenatxi atão inakari oerekiko isãpiretana, Teoso sãkire imarotinina ĩkapani. Ninoa imarotakasaakiri isãkire, apiata isãpiretana. Imimarotakanisaakiri isãkire, poiãonoka isãpiretana. ³⁴ Teoso sãkire oerekasaakina ninoa, sãpirenatxi atão inakari oerekikonoka isãpireta. Eereka imoianariakorinoka auakasaaki iuakata, oerekana ikara imarotinina ĩkapani.

Xesosi Iotokakiniri Ītima
(*Mateo 8.23-27; Arókasi 8.22-25*)

³⁵ Iua õtipanika mapiãnikata itxana imoianariakori:

—Maĩpiriãta ipoa. Ipinĩãmoni masa —itxana.

³⁶ Ininiã itakanapana itomaneri kãkiti. Iusaaki imoianariakori anikari Xesosi kanauaã. Apanakini kanaua axapitiri apaka sari ninoakata. ³⁷ Īpiriãtakasaakina ĩtima kataparari apoka ninoamoni. Tsakati kataparari, ininiã

ãparaã ierepeẽpokataua kanaua ãki. Kanaua sakikaariãpotape.

³⁸ Iuasaaki Xesosi ikapokiãmoni imakanãta. Isirimata nopini imakanãta. Ninoa õpirĩkari iua:

—Kona pimaãkataua ate. Kona pitiretataua? Apinanapanoka —itxana.

³⁹ Ininiã imereka. Ipinitari ãtima:

—Piotoka. Auapika pitxako —itxari ipoa.

Ininiã itsorĩkaxitita. ãtima iotoka. Tsakati iotoka apaka. ⁴⁰ Ininiã Xesosi:

—Natokopa ininiãpa kapĩkarei hĩte? Kinirepa hĩte kona auikano nota? —itxana ninoa.

⁴¹ Apiapĩkareta ninoa. Ininiã ninoa:

—Kinakaripa ia kiki, kotxi ãtima, tsakati pakini auikari iua sãkire —itxana.

5

Kiki Maerekani Matamatakoni Auaãtotakiti (Mateo 8.28-34; Arókasi 8.26-39)

¹ Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã Xerasa tõpa, Kariréia poa ipiniã. ² Xesosi kanĩkiĩtakasaaki, kiki ina iuamoni. Iua akauariãtaã auakari. ³ Iuaãtaã iua auanãta. Kãkiti !iposotari iĩtxikiniri iua. Iĩtxikare metao kamakori karakitapekata. ⁴ Kaiãokatani kãkiti iĩtxikari iuako, ikiti pakini metaoã, txamari ikakarakitsatari metao. !Apakata kãkiti nĩkatiniri iua. ⁵ ãkanõka, pokamara pakini ixirataãtaã akiripoanãta akauari auiniãtaã. Kai soroã iuaka ikisauakitataua. ⁶ Õtakopanika atapari Xesosi inini. Ininiã imiteẽkata iuamoni. Ikapotoreẽkaua iua apisatoõ.

—Apiananiri pitxaua —itxa.

⁷ Akiripoakata:

—Xesosi, Teoso ãkiri pitxaua. Apiananiri ãkiri pitxaua. Kipa pinireka nota ïkapani? Teoso uãkaã namanaãi pite, kona pimisiritapeno —itxa maerekati matamatakoti. ⁸ ïkara atoko itxa kotxi Xesosi paniãtari:

—Maerekati matamatakoti pisipeka. Pitakana-
pari ere kiki —itxari.

⁹ Xesosi pimaãri:

—Kipa piuãka? —itxari.

Iua apakapapiretari:

—“Itori” ninaãka niuãka. Kotxi itori maerekani matamatakoni ate.

¹⁰ Iteene iua amanaaãpotari Xesosi:

—Kona piokanatapeua ãtiãtaã.

¹¹ Iuasaaki auari kaiãopokori irari ixiratamoni nipokonãtakani. ¹² Maerekati matamatakoni iteene amanaãri Xesosi:

—Piokanataua ate irarimoni. Pauiritaua ate sini ninoamoni —itxanãtana.

¹³ Ininiã Xesosi iokanatana. Iuasaakipeka maerekani matamatakoni takanapari iua kiki, ïroã itxana irari ïtomoni. Iuaãtaã auari ipi mio irari. Ninoa ïroãkasaaki, irari miteẽkata oiokiriãtini ipoamoni. Komoka, axãpoãta itxana iuasaaki.

¹⁴ Irari nãkatakani miteka sitatximoni, aapokotxi poião auinimoni pakini. Isãpiretana kãkiti itikakitina. ¹⁵ Eereka isana Xesosimoni. Iuasaaki atamatarina kiki mitxi maerekati auaãtotakiti. Iitopãkanãta. Mãkatxi auapekari. Atão ïikitapeka auari. Iuaritika ninoa pãkarauata. ¹⁶ Itikakani sãpiretari apanakini iua kiki pirena, irari pirena pakini. ¹⁷ Kãkiti iuaãtaã auakani paniãtari Xesosi osipikiniri iuaãtaã.

¹⁸ Xesosi iereētakasaakiua kanaua āki, iua kiki amanaāri iuakata isini ĩkapani. ¹⁹ Xesosi !auiritari. Itxari:

—Pisa pinirimanemoni. Pisāpiretana Apiananiri kamakiti pite ĩkapani. Pisāpiretana iua ĩteene ia-monĩkai pite. ²⁰ Ininiā iua sipe. Iuaātaā auari sitatxi tesi pakini. Iua kiki sari ninoa tesi sitatxiti-moni. Isāpiretari kākiti Xesosi kamakiti iua ĩkapani. Iuaātaā auakani tsorĩkaāta:

—Anekani, peerekari Teoso —itxana.

Xáiro Amanaākiti Pirena
(Mateo 9.18-19; Arókasi 8.40-42)

²¹ Ininiā eereka Xesosi ĩpiriāta ipoa. Ininiā ipoa ĩtiniā kaiāopokori kākiti apotiitaua iuakata. ²² Aiko Xoteo apotiitiniātaāua sikani auĩte apoka iuamoni. Akiritaāka Xáiro iua. Iua kapotoreēkaua Xesosi apisatoō. ²³ Iua ĩteene amanaāri Xesosi:

—Namarite opinanapanoka. Masa notakata. Pitakari piuako oa nopini erekape onini ĩkapani.

²⁴ Ininiā Xesosi sari iuakata. Kākiti kinapokope itxakata isinina.

Xesosi Māka Maātakakaro
(Mateo 9.20-22; Arókasi 8.43-48)

²⁵ Iuasaaki sito amianatakaro apoka. Tosikanani oa arēka !iotoka. ²⁶ Okinika otx-ineiroteē oĩkitxitapekari oamianare imarotakani. Kaiāopokori ipitamaro. Txamari ninoa !iposotari imaktxakinirina oamianare. Kona erekaro. Apiata oamianare. ²⁷ Okenakoenetakasaakiri Xesosi napini, osari iuamoni. Omaātakari imāka, ²⁸ kotxi oamoni: “Nimaātakiniāri imāka, iuasaakiika erekapekano,” otxanāta

oxinikakiti. ²⁹ Ininiã omaãtakasaakiri, oarêka iotoka. Iuasaakipeka oimarotari erekape onini.

³⁰ Iuasaakiika Xesosi posotiire sari oamoni. Ininiã ikirioka kãkiti sauaki. Eereka ipimaãna:

—Kipa maãtakatari nimãka? —itxa.

³¹ Iuasaaki imoianariakori apakapapiretari:

—Apiananiri, patamata. Itomaneri kãkiti kinapokopeka, iuaritika pite pimaãri kãkiti: “Kipa maãtakatano?” pitxa —itxana.

³² Iuaritika Xesosi nitari imãka maãtakakari.

³³ Iuasaaki oa sito imarotari erekape onini, ininiã okapotoreëkaua iuamoni. Opĩkarauata. Okikinanaka. Eereka osãpiretari ikinika oamianare iuamoni. ³⁴ Ininiã Xesosi txaro:

—Namarite, pite erekapekai uatxa, kotxi pauikari nìposotiire. Pisipiniikaua, erekaxinirepekai —itxa Xesosi.

*Xáiro Ākero Ōkitikiko
(Mateo 9.23-26; Arókasi 8.49-56)*

³⁵ Xesosi sãkirauatakasaaki oakata, apanakini Xáiro nitiriakori apoka. Itxari:

—Pamarite !auaika. Opĩpeka. Pauiritari Xesosi kanapiriini.

³⁶ Ininiã Xesosi !imaãkatari ikara pirena. Itxari Xáiro:

—Kona pipĩkarauatape. Pauikano —itxari.

Ininiã ninoa sari Xáiro aapokomoni. ³⁷ Xesosi auiritana Petro, Txiako, Txiako itari Xoão pakini sini iuakata. !Auiritana apanakini sini iuakata.

³⁸ Ninoa apokasaaki Xáiro aapoko, kãkiti iuaãtaã auakani !imarotarina ikamakitina. Ikinipoko kãkiti txiapanãta, akiripoakanãtana. ³⁹ Xesosi ãroã. Itxana:

—Kinirepa iteene hĩtxiapanãta? Kinirepa hãkiripoanãta? Amarini !ipina. Oimakanãta —itxa.

⁴⁰ Ininiã inapetarina iua. Ininiã iokanatana ninoa mapara. Oĩri, onoro, Xesosi moianariakori pakini ĩroã amarini auiniãtaã. ⁴¹ Imaĩkaru ouako. Iuasaaki isãpiretaro oa isãkireẽ:

—Taritaa komii.

Popĩkari sãkireẽ: “Amarini põkitikaua.”
⁴² Iuasaakipeka oõkitikaua. Otĩpokota. Oa amarini aua tosi anokanani. Iuasaaki ninoa iteene tsorĩkaãta. ⁴³ Ininiã Xesosi paniãtana:

—!Hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniro oa. Apaka ipaniãtana isikakienatiniro oa.

6

Nasaree Auakani Kona Auikari Xesosi Sãkire (Mateo 13.53-58; Arõkasi 4.16-30)

¹ Xesosi imoianariakorikata potorika iuaã. Nasaree sitatxitimoni isana. Iuaãtaã mitxi Xesosi aneẽ. ² Tomatiko õtisaaki iua oerekari kãkiti aiko Xoteo apotiitiniãtaãua. Xesosi sãkire kenakotakani tsorĩkaãta. Itxana:

—Nanipa apaiaõkarauata, ikara atoko imarotini? Kipa oerekari imarore? Ikamakiti oerekari apiata imarore aua. Kininiãpa ĩkora atoko itxa posoti-ireta? ³ Ate imarotari iua, kotxi aapokotxi kamakari itxaua iua. Maria ãkiri iua. Iua itariakori Txiako, Xosee, Xota, Simão pakini itariakori itxauana. Itaroakoro apaka aua uai, ininiã ate imarotari iua —itxana.

Ikara xika kona ninoa auikari isãkire.

⁴ Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Teoso sãkire sãpiretakari paxitaãka, txamari Teoso sãkire sãpiretakari itixineẽ auakasaaki,

iuaã auakani, inirimane, iua aapoko ãki auakani pakini !ipaxitari. !Auikarina iua sãkire –itxa.

⁵ Ininiã iuaã kona ikamari iposotiire apiari. Iuako itaka ãtikaka amianatakani nopini, ininiã amianatakani erekapeka itxĩkitaka. ⁶ Itsorĩkaãta, kotxi iuaã auakani !auikari isãkire. Ininiã iua tõpa isari aapokotximoni. Oerekarauata iuaã. Eereka isari apanakini aapokotxitimoni. Iuaĩkana oerekarauata. Itxaãpota iuaãtaã.

*Xesosi Iokanatana Imoianariakori Kãkitimoni.
(Mateo 10.5-15; Arókasi 9.1-6)*

⁷ Xesosi akiritana imoianariakori tosi pakini. Ipi iokanata ãtiãtaã, iuaĩkana ãtiãtaã iokanatana ipi. Ikara atoko iokanaãpotana imoianariakori. Iposotiire isikana ninoa maerekani matamatakoni omitikinina ĩkapani.

⁸ Itxana:

–Kona minakati hanikape. Hĩtsonerenoka hanika. Kona hĩtii, kona auatxi, kona txineiro !hanikape. ⁹ Hĩkiti mata hĩeretaka. ãtika kasipiri himãka hanika. ¹⁰ Sitatxi hãpokasaaki, ãtika aapokotxinanirako hãua. Iua sitatxi hãuakasaaki, hĩkaikota iua kãkiti aapoko. Kona hãuape ãti kãkiti aapoko. ¹¹ Kãkiti mapakapakanisaakii, hĩsãkire imakenakotakanisaakina, ininiã hĩtakanapana. Hĩpotorikasaaki, hĩkaxipokari kipatxi hĩkiti mataã auakari, ininiã ikara atoko hõerekana ninoa maerekani ininiuana. Kãkiti misiritiko sãpiretiko õti apokasaaki, Sotoma sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuasaaki Komoha sitatxiti auakani misiritiko auapitika. Iuaritika sitatxi auakani hĩte mapakapakani misiritaãkako apiata iuasaaki.

12 Ininiã isana. Isãpiretari kãkiti imaerekani itakanapini.

13 Mirikiniti maerekati matamatakoti iokanatana. Itxiã itakana amianatakani nopini. Ininiã erekapeka itxikitakana amianatakani.

Xoão Kapatxisareri Ipinini
(Mateo 14.1-12; Arókasi 9.7-9)

14 Auñtetxi Erotxi inakori kenakopiretari Xesosi pirena. Xesosi uãka iaripireta ikini tõpati. Ininiã Erotxi xinikanãta:

—Ikara Xesosi, Xoão kapatxisareri itxaua. Uatxa iua õkitikapekaua. Iuakara Xesosi itxa. Ininiãkara iposotiire aua iuamoni.

15 Ætikaka uãkatari Xesosi Eríasi ininiua. Ætikaka uãkatari Xesosi Teoso sãkire sãpiretakari kitxakapiríka ininiua.

16 Ikara Erotxi kenakopiretakasaaki, itxari: — Xoãokara nitsotakakiitakitikara iua Xesosi txa. Ipípekariika iuaãkana õkitikapekaua —itxa.

17 Mitxi Erotxi takaro itari Piripi ïtanoro. Ouãka Erotxia inakoro. Oa xika Erotxi maĩkari Xoão. Iaxiriñtotari, kateia ãki taka itxari. 18 Xoão takaãka kateia ãki, kotxi itxari Erotximoni:

—!Erekari pitari ïtanoro pitakini —itxari.

19 Ikara xika Erotxia apaka omanatari Xoão. Oa iteene kinirão okaka otxamari Xoão. Kona oposotari oõkiniri iua, 20 kotxi Erotxi pĩkari Xoão. Iua imarotari, atão inakarinoka kamakari, erekarinoka kamakari ininiua Xoão. Xoão sãkire ikenakotakasaaki, !iteene !imarotari isãkire, iuaritika iua apokaerekatari ikenakotiniri isãkire.

21 Erotxi kamari isaiã kiiniriti. Iua kemañxitana sotato auñteakori, Kariréia auakani auñteakori, apanakini auñteakori pakini. 22 Ininiã Erotxia ãkero

apoka iua kiiniritiã. Iuasaaki oserenapirĩkata Erotxi apisatoõ, ikemaĩtxitakini apisatoõ pakini. Ninoa potxitari oserenini. Ininiã Erotxi txaro oa ãtokoro:

—Pinirekakiti pamanaãno, ininiã nisikai.
²³ Atãopitikara nisikai pamanaãkiti. Nitixine pinirekiniã, ipixini nisikai —itxaro.

²⁴ Ininiã oa miteka onoromoni. Oa pimaã txaro onoro:

—Kiripa namanaãtari? —otxaro.

Ininiã onoro txaro:

—“Xoão Kapatxisareri kii prato nopini ninireka,” pitxari. Ikara atoko pamanaãri iua —otxaro.

²⁵ Ininiã katimariã okanapiriã kiiniri auiniãtaã iuaĩkana. Katimariã auĩtetximoni osa. Oamanaãri iua:

—Ninirekari Xoão kapatxisareri kii prato nopini —otxa.

²⁶ Ininiã Erotxi maerekaxiniretinoka itxa, kotxi mitxi iua sãpiretaro oa amanaãkiti isikiniro oa ikemaĩtxitakini apisatoõ. Ininiã ! apakata imasikakaniãri isikaenetakiti. ²⁷ Ininiã katimariã ipaniãtari sotatoakori okiniri Xoão:

—Ikii himina —itxa.

Ininiã isana kateiamoni. Itsotakakiitarina Xoão. ²⁸ Pirato nopini itakarina ikii, sika itxarona ãtokoro. Ininiã oa sikari onoromoni.

²⁹ Ininiã Xoão moianariakori kenakopiretakasaakiri Xoão okiko pirena, isana kateiamoni. Aparina iĩto. Itakarina iĩto kai iriko ãki.

Sĩko Mio Kãkiti Xesosi Sikakienatini

(Mateo 14.13-21; Arókasi 9.10-17; Xoão 6.1-14)

³⁰ Ininiã Xesosi iokanatakini kanapiriã iua-moni. Apoka itxana Xesosimoni. Isãpiretarina

ikamakitina, oerekakitina pakini. ³¹ Iuasaaki kaiãopokori kãkiti aua iuaãtaã, ininiã ! apakata inipokotinina. Ininiã:

—Amasipeka kãkiti mauakaniãtaã atomatini ïkapani —itxana.

³² Ininiã kanauaã iereẽtauana. Ïpiriãtarina ipoa. Isana kãkiti mauakaniãtaã. ³³ Kãkiti itikari Xesosi inapaãpotini, ininiã ninoa miteka. Iopiriãrina ipoa koropoa, apoka itxana Xesosi apisapanika. ³⁴ Iua kanïkiitakasaaki apisamoni mirikiniti kãkiti, ininiã iamoniãkana, kotxi soti auïte ipitikiri mauakiniti atoko itxana. Iuasaaki Xesosi oerekana kaiãori Teoso sãpiretakiti.

³⁵ Ininiã mapiãpeka inaãpotiniã, Xesosi moianariakori iuamoni apoka. Itxarina:

—Kona kãkiti aapoko auari uai. Uatxa mapiaãpopeka. ³⁶ Ininiã pipaniãtana kãkiti isinina ïkapani nipokori iamotinina ñkane.

³⁷ Ininiã Xesosi:

—Hïtekarako sikakienatana ninoa —itxana.

Ininiã ninoa:

—Pinirekatari asini komiri aamotini ïkapani? Oito kasiriti kãkiti parïkauatini ïki anireka komiri ïki naia kãkiti nikini ïkapani —itxana.

³⁸ Ininiã Xesosi pimaãna ninoa:

—Kipakinipa komiri katari aua? Hãtariko —itxa.

Ninoa imarotakasaakiri, apoka iuamoni. Itxana:

—Sïko pakini komiri katari, ipi ximaki pakini aua —itxarina.

³⁹ Xesosi paniãtana ikinika kãkiti topãkini kat-sotati nopini. ⁴⁰ Ætiãtaã iitopãkana sïkoẽta, ipinimoni iitopãkana seï. Imakinikana ikara atoko itxaãpotana iitopãkinina.

⁴¹ Ininiã Xesosi kosekari sïko pakini komiri, ipi ximaki pakini. Iuasaaki ionakaãta iaxiti:

—Erekapitikari pisikakiti —itxa.

Eereka imaxiõpekari komiri. Isikari imoianariakori. Imoianariakoripekana sikaãpotana apanakini. Iuaĩkana imapirinikari ximaki, xanaka itxari imakinikana. ⁴² İkinimanekana nipokota, kamitopeka itxana. ⁴³ Ininiã imoianariakori apotiitari ximaki itetakori, komiri itetakori pakini. Tosi pakini kotari xãpoka itetakori.

⁴⁴ Iuasaaki sïko mio kikiakori nipokotakani.

Xesosi Ipoa Nopini Itĩpokotini

(Mateo 14.22-33; Xoão 6.15-21)

⁴⁵ Xesosi takapiretakasaakiri kãkiti, iuasaaki iokanatana imoianariakori ĩpiriãtinina iua apisa, Petsáita tixinimoni isinina ĩkapani. ⁴⁶ Xesosi takapiretanapaka atoko, mitaxiratarari nopini isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. ⁴⁷ Mapiãpe inakasaaki kanaua ipoa apanĩkakiãxitipeka aua. Iuasaaki Xesosi imiriĩpanika aua.

⁴⁸ Xesosi atamatana ninoa, itaparanoka itxana imekoãtinina, kotxi ĩtima, tsakati pakini anikaãpotana ninoa. Ininiã ikatimaãpotakasaaki, Xesosi apokaãpota ninoamoni. Itĩpokota ipoa nopini. Inapaãpoaritana imoianariakori. ⁴⁹ Ininiã ninoa atapakasaakiri ipoa nopini itĩpokotini, ninoa uãkatari kamiri. Ininiã ninoa akiripoakata.

⁵⁰ Ininiã iua misãkiretana:

—Kataparaxinire hĩtxako. Notakara. Na ! hĩpĩkarauatape —itxana imoianariakori.

⁵¹ Eereka kanauaã iereẽtaua. Iuasaaki ĩtima iotoka itxa. Ininiã itikokitatana ninoa. It-sorĩkaãtana:

—Kiripa atxiīti? —itxana.

⁵² Ikara atoko isākirena, kotxi kona ixinikaikarina Xesosi posotiire komiri ixanakasaaki. Paikoxinirena ninoa iuasaaki.

Xesosi Makananitana Amianatakani Xenesa-reekini

(Mateo 14.34-36)

⁵³ Xesosi imoianariakorikata ĩpiriātari ipoa. Is-ari Xenesaree tixinimoni. ⁵⁴ Ikanĳkiĳtakasaakina apanakini itikari Xesosi.

—Xesosira —itxana.

⁵⁵ Ininiā imitekana kākiti auinimoni amianatakani apinina ĳkapani. Anikana isirimatana nopini Xesosimoni. ⁵⁶ Ikini sitatxiti kākiti amianatakani sirĳka kimapori tiniāpo. Amanaārina Xesosi auiritinina ninoa imāka itikakinina. Ikinikana imāka tikakakani erekapeka itxĳkitaka.

7

Xoteoakori ĳkite Pirena

(Mateo 15.1-9)

¹ Ininiā pariseoakori, kaiōkatsopareriakori pakini, Xerosareē ĳkani, apotiitaua Xesosikata.

² Iuasaaki itikarina Xesosi moianariakori marokapiotakaniuana nipokori inikinina apisa. Ininiā itxana:

—!Erekari imarokapiotakaniuana —itxana.

³ Pariseoakori, imakinikana Xoteoakori apaka kamari ikiomaneakori kitxakapirĳkarini sākire iaōka. Inipokotinina apisapanika arokapiotauana.

⁴ Nipokori amotikoātaā Xoteoakori sikasaaki, eereka apokasaakina aapokona

imarokapiotakaniãuana kona inipokotana. Tiitxi iãkoanatxi, kopiti, apanakini itiina pakini arokasaakina ikiomaneakorini oerekakiti iaõka arokana.

⁵ Ininiã pariseoakori, kaiõkatsopareriakori pakini pimaãri Xesosi:

—Kinirepa pimoianariakori kona kamatari kitx-akapirĩka atoko ininina? Kinirepa marokapiotakanikaua inikarina nipokori? —itxarina.

⁶ Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Mitxipitipanika Isaía sãpiretai hĩte. Atão iua sãkire, kotxi hĩsãkire atxiĩti erekari, txamari kona hĩkamari hĩsãkire iaõka. Iua txari:

Kamisirienererini ninoa kãkiti. Ninoa sãkireẽnanira ipaxitanona. ãkixinireẽna ! inirekanona.

⁷ Maxikatiĩka ninoa kapotoreẽkaua nota apisatoõ.

Maxikatiĩka ninoa txano: “Ateosone pitx-
aua,” kotxi ninoa ! oerekari nota sãkire.
Ninoaka sãkire oerekana, txamari “Teoso
sãkire asãpiretai” itxana.

Ikara atoko Isaía iõkatsopatakiti Teoso sãkire.

⁸ —Ininiã hĩtakanapapekari Teoso sãkire, kãkiti oereẽkiti hĩkamini ikapani. ⁹ Hĩtakanapapikari Teoso paniãtakiti, hinirekaãkiti hĩkamini ikapani.

¹⁰ Kitxakapirĩka Moisesi txari:

Pipaxitariko piri. Pipaxitaroko pinoro. Piri, pinoro pimisãkirepiretiniã, pokaãkako,

itxa Moisesi sãkire. ¹¹ Txamari hĩte oerekari kãkiti: “Kãkiti auakiti iri, inoro pakini nirekiniã, iua manirekakaniãri isikiniri ninoamoni, isãpiretana: ‘Ia nota auakiti nisika Teosomoni.’ ” Ininiã !isikari ninoa nirekakiti ninoamoni. Ikara atoko in-
akari kãkiti sikakiti Teosomoni, hĩte takauãkatari

“Kopaã.” ¹² Ininiãkara hõerekari kãkiti imatire-takanina iri, inoro pakini. !Apakata hõerekakiti. ¹³ Ikara hõerekakiti xika kona hïte maãkatari Teoso sãkire. Apiata hinirekari kãkiti oereëkiti. Aua-panika itori hõereëkiti sãkiretxiti ikara atoko in-akari –itxa Xesosi.

*Åkixiniretxi Txiko Pirena
(Mateo 15.10-20)*

¹⁴ Xesosi iuaïkana akiritana ikinimane kãkiti. Itxana:

–Hïkinika hïkenakota. Hïtakaõtxikariko nisãkire. ¹⁵ Imakinika hinikakiti, mapara auakari. ! Ikamari ate maerekani. Hïxinireë potoriãkarira kamari maerekanitxi. ¹⁶ Kakenakokii, ininiã hïkenakotariko nisãkire –itxa Xesosi.

¹⁷ Ikinimane kãkiti itakanapaka atoko, aapokotxi äki ïroã. Iuasaaki imoianariakori pimaãri:

–Pisãpiretaua mixikanani pisãpiretakiti –itxana.

¹⁸ Ininiã iua txari:

–! Kiïkitei hïte. Kona hïte imarotatari hina-maã ïroãkari kona kamari maerekanitxi. ¹⁹ Kotxi ïroãkari !isari hïxiniremoni. Hïtikako äki isa. Iposo atoko hïtikatakasaaki inapa. Ikara atoko ininiã, erekari ikinipoko kãkiti niãkiti.

²⁰ –Ixinireë potoriãkari iuara kamari kãkiti maerekani. ²¹ Kãkiti äkixinire ipotorika ixinikakiti maerekati, anokaretxi, ïtiriuatatxi, okaniuatakatxi, äti kãkiti ïtanorokata isirïkini nire pakini. ²² Kãkiti äkixinireë ipotorika itirenani, maerekati Satanasi oerekakiti, misirienerepxi, pëtauatakatxi kamakari, xikotakatxi, äti misãkirepiretiko, iuikiniua, miïkiteti inini pakini.

²³ Ikinika ikara maerekati kâkiti âkixinire auakari txikotari kâkiti xinire —itxa Xesosi.

*Xoteo Minakatoua Auikiniri Xesosi Sâkire
(Mateo 15.21-28)*

²⁴ Xenesaree tixini Xesosi potorika. Txiro sitatxiti tōpa, Sitoō tixini pakinimoni isa. Iuaã kâkiti aapoko ĩroã. Kona inirekari kâkiti imarotini iua auiniãtaã. Txamari ! iposotari iomaãtiniua. Kâkiti imaroãpotari iua auiniãtaã.

²⁵ Sito apoka Xesosimoni, kotxi oa kenakopiretari Xesosi pirena. Maerekati matamatakoti auaãtotaro oimi. Oãpokasaaki Xesosimoni, okapotoreëkaua iua apisatoō.

²⁶ Oa sito sâkiretari Kreko sâkire. Āto uãka oa. Siropenísia tixinikero oa. Okapotoreëkasaakiua Xesosi apisatoō, oamanaãri Xesosi:

—Pomitikenatariko maerekati matamatakoti namarite ĩtoã auakari —otxari.

²⁷ Ininiã Xesosi:

—Xoteo ! pitxaua. Maparakerorai. Pite nirekakari nisikinii Xoteoakori nakiti. Amarini mitxi nikini atão. !Erekari nokiniri amarini kiena anãpamoni —itxaro oa.

²⁸ Oa apakapapireta:

—Atãopitikara ikara atoko pitxa, kotxi nota maparakerero, anãpa atoko Xoteoakorimoni. Iuaritika kâkiti auiritari anãpapiki nikiniri nipokori katxakakari amarini nipokotiniãtaã patapi —otxari Xesosi.

²⁹ Ininiã Xesosi apakapapireta:

—Erekari papakapapiretini, ininiã paapokomoni pisa. Maerekati matamatakoti ! auaika pamarite ĩtoã —itxaro.

³⁰ Oaãpoko oãpokasaaki, oãpokaro oamarite sirĩkanãta. Erekapekaro oa. Maerekati matamatakoti asikapekaro.

Makenakoreti Pirena

³¹ Eereka Xesosi takanapari Txiro sitatxiti tōpa. Īpirixititari Sitoõ tixini. Sitatxi tōpa tesi pakini Īpirixitita. Apoka Kariréia poamoni. ³² Ātikaka kãkiti minari makenakoreti Xesosimoni. !Iposota atão isãkirauatini. Ninoa iteene amanaãri Xesosi:

—Piuako pitaka iua nopini kakenakorepeka inini ĩkapani —itxana.

³³ Xesosi anikari iua kiki kãkiti mauakaniãtaã. Itakari iuakoki ikĩpita ãki. Eereka ikiisoka, taka itxari ienemaã masãkireti nini nopini. ³⁴ Eereka ionakaãta iaxiti, oõka itxa:

—Epataa —itxa.

Popĩkari sãkireẽ, “Piauãka.” ³⁵ Iuusaakipeka ikenakoki auãka, ininiã kakenakorepeka itxa. Iuusaaki inini poiõpeka apaka. Eereka erekapeka itxa isãkirauatini. ³⁶ Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kona hĩsãpiretapiri apanakini nimakananitiniri iua.

Txamari apiata ninoa sãpirenauata. ³⁷ Kãkiti tsorĩkaãta:

—Ikinika ikamakiti peerekari. Makenakoreti kakenakorepeka itxa. Mimatasaãkiretakati, kasãkirepeka itxa —itxana.

8

*Xesosi Sikakienatana Ipi Ipi Pakini Mio Kãkiti
(Mateo 15.32-39)*

¹ Eereka mapaõti itomaneri kãkiti apotiitaua Xesosimoni. Nipokori xipokapeka, ininiã Xesosi akiritana imoianariakori. Itxana ninoa:

² —Nota amonĩkana naia kãkiti, kotxi ipi õti, ãti õti pakini õtipeka auana notakata. Ininiã uatxa nipokori !auaika. ³ Niokanatiniãna auinimoni manipokotakatipanikana, ininiã ipixiniãpo iõkapetana. Irikana. Ætikaka õtako ĩkani kona apakata manipokotakanika isinina —Xesosi txana imoianariakori.

⁴ Imoianariakori apakapapireta:

—Uai aapokotxi mauakaniãtaã, ininiãkara nãpa aãpokari nipokori ito naia kãkiti asikakienatini ĩkapani? —itxana.

⁵ Ininiã Xesosi:

—Kipakinipa komiri katari hĩtemoni aua?

—Setxinokara komiri aua atemoni —itxana.

⁶ Ipaniãtari kãkiti topãkini ixiti. Imaĩkari iua komiri setxi.

—Erekari pisiãkiti —itxari Teoso.

Iposo atoko imaxiõpekari komiri, sika itxana imoianariakori. Imoianariakori sika itxana apanakinimoni. ⁷ Ninoamoni aua ãtikaka ximaki axapitiri. Ininiã Xesosi txari:

—Ia erekari —itxa Teosomoni.

Eereka ipaniãtana imoianariakori sikiniri kãkitimoni. ⁸ Ininiã ikinipoko kamitopeka itxana. Iposo atoko apotiita itxarina itetakori. Xãpokaka itxarina setxi kotarina. ⁹ Ninoa komiri nikakani ipi ipi pakini mio kãkiti. Kamitopeka itxana.

Ininiã itakapiretanapana ninoa. ¹⁰ Iposo atoko imoianariakorikata iereẽtaua kanaua ãki. Tao-manota tõpamoni isana.

*Pariseoakori Nirekari Xesosi Oerekiniri Iposoti-
ire*

(Mateo 12.38-42; 16.1-4; Arókasi 11.29-32)

¹¹ Pariseoakori apoka Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri, ininiã itxarina Xesosi:

—Takaõtxikari, Teoso posotiire poerekaua ate, aãtamatiniiri ïkapani, Teoso iokanatinii ïkorapokoriti aimarotini ïkapani —itxarina. ¹² Ininiã Xesosi oõka. Itxari:

—Kinirepa kãkiti uatxarini nirekari noerekiniri Teoso takaõtxikare, iposotiire? Atãopitikara nota txai hïte, kona noerekai hïte.

¹³ Ininiã itakanapana. Iereẽtaua kanaua ãki. Ikanapiriã ipoa ipiniãmoni iuaïkana.

Pão Tireẽkari Pirena
(Mateo 16.5-12)

¹⁴ Xesosi moianariakori maxinïkaretari pão. Ætika pão poriï kanaua ãki aua. ¹⁵ Ininiã Xesosi õtãkikana:

—Erepaniko, pamonõkoniri pariseoakori, Erotxi pakini pãote tireẽkari —itxa Xesosi.

¹⁶ Xesosi moianariakori misãkiretakakaua:

—Ikara atoko itxaua, kotxi amaxinïkaretari pão.

¹⁷ Xesosi imarotari ninoa sãkire, ininiã itxana:

—Kinirepa hïskirauanãta pão mauakani xika? Kona himarotapanikari niposotiire? Kona hïlkitapanikari? Kona hinirekatari hãuikiniri nisãkire? ¹⁸ Kokimai, txamari, ! hãtamari. Kakenakokimai, txamari ! hïkenakotari nisãkire. ¹⁹ Kona hïxinikapanikari iusaaki nimaxiõpekitakiti sïko komiri, sïko mio kãkiti nisikakienatini? Kipakinipa kotari itetakori hïxãpokaka? — ipimaãna.

Ininiã ninoa apakapapireta:

—Tosi kotari axãpokaka.

²⁰ Xesosi txana ninoa:

—Eereka äti öti nimaxiõpekari setxi komiri poriĩ. Nisikari ipi ipi pakini mio kãkiti. Itetakori hãpotiitakiti, kipakinipa kotari hĩxãpokaka? — ipimaãna.

Ininiã ninoa:

—Setxi kotari axãpokaka.

²¹ Ininiã Xesosi:

—Ininiã kinirepa kona hĩkitetapanikari?

Mõsiãreti Petsáita Aapokotxitikiri

²² Xesosi Petsáita aapokotxitimoni apoka. Iuusaaki kãkiti minari mõsiãreti iuamoni. Amanaãrina Xesosi maãtakiniri iua mõsiãreti. ²³ Ininiã iua anikaãpotari iuakoã kãkiti mauakanimoni. Iuaã iminapari ienemaã mõsiãreti okiã. Eereka taka itxari iuako iĩtoã. Ipimaãri iua:

—Kõsiãrepekai? —itxari.

²⁴ Ininiã iua atamata.

—Nota itikapokotapeka, txamari nitikari kãkiti tĩpokotakari aamina atoko —itxa.

²⁵ Iposo atoko Xesosi iuaĩkana takari iuako mõsiãreti nopini. Eereka mõsiãreti atão itikapokotapeka. Ikinipoko atamata. ²⁶ Ininiã Xesosi iokanatari:

—Pisipeka paapokomoni. Kona pisipe Petsáita aapokotxitimoni, kotxi kona ninirekari pisãpiretiniri nikamakiti kãkitimoni —itxa Xesosi.

*Petro Auikari Xesosi Teoso Mereẽkiti Ininiãua
(Mateo 16.13-20; Arókasi 9.18-20)*

²⁷ Eereka Xesosi imoianariakorikata sari kãkiti poiãoka auinimoni, Sesaréia-Piripi sitatxiti takote isana. Ipixiniãpo Xesosi pimaãna imoianariakori:

—Kiripa kãkiti uãkatano nota? —itxa.

²⁸ Ninoa apakapapireta:

—Xoão kapatxisareri iuãkataina. Apanakini “Eríasi inakori” iuãkataina. Ininiã apanakini “Teoso sãkire sãpiretakari” iuãkataina —itxana Xesosi moianariakori.

²⁹ Iuaĩkana Xesosi pimaãna:

—Hĩtepekana, kipa hĩte uãkatano? —itxana.

Ininiã Petro apakapapiretari:

—Teoso mereẽkiti, kãkiti iãtapanãtakiti pitxaua — itxari.

³⁰ Ininiã Xesosi txana imoianariakori:

—Teoso mereẽkiti nininiua ! hĩsãpiretapiri apanakini —itxa.

Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Mateo 16.21-28; Arókasi 9.22-27)

³¹ Ininiã ia atoko oerekarauata:

—Nota hĩtari iaxitikiri iteene atatsiirau- atako. Kiomãtxiakori, sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kona nirekapanino nota. Nokaãkako. Eereka ipi ãti pakini õtisaaki iuaĩkana nõkitikauako.

³² Ikara isãpireta ikinimane kãkitimoni. Ininiã Petro anikari iua maparamoni. Itxari:

—Kona ikara atoko ! pitxape. Kona erekari pisãkire ikara atoko pinini —itxa Petro.

³³ Ininiã Xesosi kirioka imoianariakorimoni. Iua txitari Petro:

—Pisipiniikaua Satanasi. Pite nireẽkiti kãkiti nireẽkiti atokotxikana. Pite nireẽkiti kona Teoso nireẽkiti atokoni —itxa Xesosi.

Xesosi Moianari Atão Inakari
(Mateo 16.24-28; Arókasi 9.23-27)

³⁴ Xesosi akiritana kãkiti imoianariakori apaka. Itxana ninoa:

—Notakata kinirão sika pinakasaaki, piteka pinireëkiti kona pixinikape. Notakata kinirão sika pinakasaaki, nota misiritiko atokokana pimisiritaãkako. Ia atoko pinirekiniã, notakata pisapitikako. ³⁵ Pite ätipirika kaminiãri piteka nireëkitinoka, ininiã pinireëkiti xipokapitikako pitekata. Pite nireëkiti xipokiniã, nota sãkire pauikini xika, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini xika, pite auapininiika txako Teosokata.

³⁶ Atxiïti papakapari ikinipoko tiitxi, ikini itixiti auakani tii, pinakiti ïkapani. Atxiïti iua tiitxi xika kona pikïpitari Teoso sãkire, ininiã kona pikaikota ätipirika Teosokata. Ikara atoko ininiã, erekari atxiïti ikinipoko tiitxi auinii? Konapitini. Api-aerekata Teosokata ätipirika pikaikotini, kotxi ti-itxi ïki poiãoka, pixinire karone apiata. ³⁷!Apakata kãkiti ïkitxitiniri Teoso, iuamoni isini ïkapani.

³⁸ ïkorsaaki kãkiti !inirekari Teoso. Inirekari maerekatinoka. ïkorsaaki pipëtatiniãno nota, pipëtatiniãri nota sãkire, ininiãkara nota kãkiti itari ïaxitikirino pëtataiko pite, uai nikanapiriãkasaaki. Nikanapiriãkasaaki, niri iotximere aua notamoni. Nina niri nitiriakorikata, erekarinikata.

9

¹ Xesosi txana ninoa:

—Hïxinikariko ia nisãkire. Apanakini hïte uatxa uai auakanii, hïpinini apisapanika himarotari

Teoso auñtetxi ininiãua. Auñtetxi kaposotiireri itx-
aua –itxa Xesosi.

Moisesi, Eríasi Pakini
(*Mateo 17.1-13; Arókasi 9.28-36*)

² Seisi pakini õti napaka atoko Xesosi anikana Petro, Txiako, Xoão pakini oxiratarimoni, mitaxiratarimoni. Iuasaaki ninoanani aua iuaã. Iuaã auakasaakina, Xesosi ãto ipinipo itxa. ³ Imãka kasarori itxaua. Iotximere apaka auari. Ikara imãka saro atoko inakari, !auari. Kãkiti iteene arokiniãri mãkatxi, iuaritika ikara isaro atoko ! auari. ⁴ Iuasaaki Eríasi, Moisesi pakini tokiã iuaã. Isãkirauatana Xesosikata. ⁵ Ininiã Petro txari Xesosi:

–Koerekareri, erekapitikari uai aãuini. Makamari papiri ipi ãti pakini, pite ãkapani, Moisesi ãkapani, Eríasi ãkapani –itxa.

⁶ Ikara atoko itxa Petro, kotxi !imarotaikari isãkire, iteene ipãkarauatiniã.

⁷ Iuasaaki katxiãri apoka ninoamoni. Katxiãri ãki auana. Katxiãri ãki Teoso txari:

–Ere namarite, nitiretakiti. Hãkenakotariko iua sãkire –itxa.

⁸ Katimaritika Xesosi moianariakori saporitika. Itikapokotana. Mitxi Xesosikata sãkirauatakani !auaika iuaã. Xesosinokara kaikota ninoakata.

⁹ Õtanoxiratarari iokiriiãpotakasaakina, Xesosi txana:

–Mixikanani hãtikakiti !hããpiretapiri apanakini. Nota hãtari iaxitikiri nipinaka atoko iuaãkana nõkitikaãkaua atokoikarako, hããpiretariko mixikanani hãtikakiti –itxana.

¹⁰ Ininiã !isãpiretarina apanakinimoni. Ninoanoka isãkirauanãtana:

—Natokopa itxa kākiti ipīkaripeka iuañkana ōkitikiniñua —itxanātana.

¹¹ Ipimaārina Xesosi:

—Kinirepa kaiōkatsoparerini sākire: “Teoso mereēkiti apokini apisapanikarako Eríasi apokako.” Kinirepa ikara atoko itxana?

¹² Ininiã Xesosi:

—Inipitikara Eríasi apoka merepanika, kākiti iposope inini ĩkapani. Teoso sākire iōkatsopatakori txari: “Kākiti itari iaxitikiri iteene atatsiirau-atako. !Inirekaākako.” Kinirepa ikara atoko itxa Teoso sākire iōkatsopatakori? ¹³ Nisāpiretaiko Eríasi apokapeka. Kākiti misiritapekari iuani. Inireēka iaōka imisiritarina. Teoso sākire iōkatsopatakori sāpiretapekari ikara ene —itxa Xesosi.

*Amarini Maerekati Matamatakoti Auañtotakiti
(Mateo 17.14-21; Arókasi 9.37-43a)*

¹⁴ Ninoa apokaãpotakasaaki apanakini imoianariakorimoni, atamatana kākítipokoni. Ninoa ākitana Xesosi moianariakori. Iuasaaki kaiōkatsoparerini kākítikata itaparakienetakakaua.

¹⁵ Iuasaaki kākiti atapari Xesosi. Ipoxokoniritikana itxana:

—Xesosi napani.

Ininiã imitekana iuamoni, okapireta itxarina:

—Piteni?

¹⁶ Ininiã Xesosi:

—Ari, notara.

Ipimaãna:

—Kininiãpa hĩtxitakakaua? —itxa.

¹⁷ Ininiã kiki kākiti sauaki auakari apakapapiretari:

—Nota minamari namarite pitemoni. Maerekati matamatakoti auañtotari iua. !

Auiritari namarite sākirauatini. ¹⁸ Iua maīkasaakiri, okaītotari iua xiti. Iuasaaki namarite sorikipeta. Akatsakatsiriītaua. Itorōkaītota. Ininiā nimisākiretamana pimoianariakori omitikiniri maerekati matamatakoti, txamari ninoa ! iposotari.

¹⁹ Xesosi txari:

—! Kauikarei hīte. Maerekati kamakanii hīte. Kipakinikananipa Teoso nirekatari hītekata nauini? Kipakinikananipa Teoso nirekatari hīte nimīteenekini? Himinari amarini notamoni — itxana.

²⁰ Ininiā ninoa anikari iua amarini Xesosimoni. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti atamatari Xesosi. Iuasaakipeka maerekati matamatakoti txīkitakari amarini okaratiniua. Ininiā iua amarini iriākata. Ikanapirikata, isorikipekata, itxīkitakari amarini. ²¹ Xesosi pimaāri iri:

—Kirisaakipa ipotorika īkora atoko inini?

—Axapitipanikara ipotorika īkora atoko inini.

²² Itokata maerekati matamatakoti okaītotari xaminamoni. Itokata okaītotari kāuaārimoni. Inirekari okiniri iua. Piposotiniāri, pomitikariko maerekati matamatakoti. Piamonīkauako atepaniko —itxa iri sākire.

²³ Ininiā Xesosi:

—Nota posototari? Teoso sākire auiākari posotari ikaminiri ikinika —itxari.

²⁴ Iuasaaki iua kiki apakapapiretari iātsaritika:

—Nauikapitikari piposotiire. Axapitikinoka ! nauikari, ininiā pisikaposotiiretano iteene pisākire nauikini īkapani.

²⁵ Isākirauanātakasaakina, kākitipokoni miteēkata ninoamoni Xesosi kamakiti imarotinina īkapani.

Ininiã Xesosi itapararitika txitari maerekati mata-matakoti:

—Pite maerekati matamatakoti. Pitxĩkitakari kãkiti masãkireti inini. Pitxĩkitakari kãkiti mak-enakokiti inini. Nota omitikai pite. Pipokĩka. Iuaĩkana !piĩroãpinikako iua ĩtoã —itxa Xesosi.

²⁶ Iua maerekati matamatakoti akiripoakata. Okaraĩtokatari atoko, sipe itxa. Iua amarini ipĩkari ĩto atokopeka itxa. Ininiã apanakini kãkiti:

—Ipĩpeka —itxarina.

²⁷ Ininiã Xesosi maĩkauakotari. Ökitikari iua, ininiã itima.

²⁸ Xesosi aapokotxi ãki auakasaaki, iuanoka in-akasaaki, imoianariakori pimaãri:

—Natokopa ininiãpa kona ate posotatari maerekati matamatakoti aomitikini? —itxana iuamoni.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Teoso pimisãkiretakasaaki, iusaaki pimanipokotakaniãra, iusaaki piposotari ikara atoko inakari maerekati matamatakoti pomitikini —itxa Xesosi.

Xesosi Iuaĩkana Sãpiretari Ipinini

(Mateo 17.22-23; Arókasi 9.43b-45)

³⁰ Iuaã ipotorikana. ĩpirixitarina Kariréia tõpa. Xesosi !inirekari apanakini kenakoenetiniri iua auuniãtaã. ³¹ Kotxi inirekari oerekinina imoianariakorinoka ipinini pirena. Ininiã Xesosi:

—Nota hĩtari iaxitikiri mĩkapiritaãkako. Nisikaãkako kikiakorimoni inirekaãkitina ikaminina tĩkane. Ninoa okano nota. Ipi õti ãti õti inakasaaki iuaĩkana nõkitikauako —itxa.

³² Ninoa !imarotari Xesosi sãkire. Ninoa pĩkari ipimainirina iua.

Kiripa Kākiti Apiatakari Txataua?
(*Mateo 18.1-5; Arókasi 9.46-48*)

³³ Kapanaoõ sitatxiti apokana. Aapokotxi āki auakasaakina, Xesosi pimaãna ninoa:

—Natokopa itxa hĩsākire, uaimoni aĩkasaaki hĩtaparakienatakakasaakiua? —itxa.

³⁴ Masākirenika itxana, kotxi kimaporiãpo ninoa sākire: “Īkiripa ate apiatakari?” itxana. ³⁵ Xesosi, iitopāka atoko, akirita itxana imoianariakori tosi pakini.

—Hĩkinika uaimoni hiĩtopāka. Apiatakari pininiãua pinirekiniã, piteka poiãotakaua. Ikinimane nitiri pitxauako.

³⁶ Xesosi kosekari amarini, mina itxari imoianariakori sauaki, katarata itxari.

³⁷ —Papakapiniãri amarini pipoxokoniritika, papakapano nota apaka. Papakapiniãno nota, na notananini papakapa. Iuasaaki papakapari iua uaimoni niokanatakiri —itxa Xesosi.

Maerekani Matamatakoni Omitiākari
(*Arókasi 9.49-50*)

³⁸ Xoão sãpiretari Xesosi:

—Koerekareri, ate kenakotari kiki omitikinina maerekani matamatakoni pite uãkaã. Kona pi-moianarini iua. Ininiã ate: “Ikara atoko !pitxape,” atxari.

³⁹ Ininiã Xesosi:

—! Hĩotokakapiri ikara ikamini. Kākiti nota uãkaã maerekati matamatakoti omitiākari, kona imisākirepiretano. ⁴⁰ Iua ate mokaiakari minakatiua. Atiretakiri itxaua. ⁴¹ Nota atãopitikara nitxai hĩte. Atxiĩti kākiti sikai ãparaã, kotxi Teoso

mereëkiti nakiti pitxaua. Iua kamakiti erekari, ininiã apakapapitikariko ikamakiti ïki.

Maerekati Oerekakari
(*Mateo 18.6-9; Arókasi 17.1-2*)

⁴² ! Erekari kãkiti mitari oerekiniãri amarini nota sãkire auiãkari maerekati ikamini. ! Erekari. Erekamariko kai mitari iaxirikaãkamako iua kãkiti mitari nokiã, eereka okaãkamako ipoamoni ipinini ïkapani. ⁴³ Piuako maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko átinani piuako Teosokata átipirika pauini ïkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. ! Oakaãka. Atxiïti piuako ipi aua, txamari pite sari iuaãtaã. ! Erekari.

⁴⁴ Iuaã kïtxi piïtoã auakaro ! opina. Xamina ! oakaãka. ⁴⁵ Pikiti maerekati ikamãkitakiniãi, pitsotakari. Erekamariko átinani pikiti Teosokata átipirika pauini ïkapani, kotxi maerekati pikaminiã, pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. ! Oakaãka. Atxiïti pikiti ipi aua, txamari pite sari iuaã. ! Erekari. ⁴⁶ Iuaã kïtxi piïtoã auakaro ! opina. Xamina ! oakaãka. ⁴⁷ Poki maerekati ikamãkitakiniãi, pimakatxakari. Erekamariko átinoka poki auini Teoso auïtetxi ininiãtaãua pisini ïkapani, kotxi maerekati pikaminiã pisa maerekani misiritikoãtaã. Iuaã xamina tirinapika. ! Oakaãka. Atxiïti poki ipi aua, txamari pite sari iuaã. ! Erekari. ⁴⁸ Iuaã kïtxi piïtoã auakaro ! opina. Xamina ! oakaãka.

⁴⁹ Iõkira nipokorimoni takiko atokokana xamina tirinakari takaãkako ikinimane kãkitimoni. ïkara atokokana ikinimane ataerekataãkako. ⁵⁰ Iõkira erekaro. Txamari iõkira koketikosaaki

kipatxikata, ! erekaikaro. ! Apakata xinitxi piõkiratini ïkapani. Atão iõkira atoko hïtxako. ! Hïtxitakakapeua.

10

*Kiki Ïtanorokata Itakanapakakini
(Mateo 5.31-32; 19.1-12; Arókasi 16.18)*

¹ Xesosi potorika iuaã. Xotéia tõpa isa. Ïpiriãkitari Xotão kãuaãriti. Iuaïkana kãkiti apotiitaua iua-moni. Kaiãopokori kãkiti, ininiã oerekarauata, mitxi oerekarauanãtini atokokana.

² Kikiakori, pariseo inakaniua, apoka Xesosi-moni. Ninoa nirekari Xesosi kerokiniri isãkire, ininiã ipimaãrina:

—Atãokani erekari kiki takanapiniro ïtanoro?

³ Ininiã Xesosi:

—Kiatokopa itxa Moisesi paniãtakiti?

⁴ Ininiã ninoa:

—Moisesi paniãtari kiki iõkatsopatiniri aãtsopa, ïtanoro itakanapini aãtsopate, ininiã eereka auiritari iua iokanatiniro oa —itxana.

⁵ Ininiã Xesosi:

—Moisesi auiritai hïtanoro hïtakanapini, kotxi paikori hïxinire. Teoso nireëkiti himanirekakani xikara, Moisesi auiritai hïtanoro hïtakanapini.

⁶ Kotxi merepitipanika Teoso ikinipoko ikamakasaaki, ikamari kiki, sito pakini. ⁷ Ikara atoko ininiãpitikara, kiki takanapari iri, inoro pakini, ïtanorokata auini ïkapani. ⁸ Ininiã ãtika atoko itxauana. Ininiã ipi kãkiti ! itxaikauana. ãtinokara itxapekauana. ⁹ Ikara atoko ininiã, ! erekari kãkiti kaiarikiniri Teoso apotiitakini —itxa Xesosi.

¹⁰ Eereka Xesosi imoianariakorikata kanapiriã aapokomonina. Iuaã apokasaakina, imoianariakori pimaãri iua ikara sãkiretxiti iuaĩkana oerekinina ĩkapani. ¹¹ Ininiã isãpiretana:

—Kiki ĩtanoro takanapakari, ãto sito itaka inakari, maerekati ikaminaro ĩtanoro. ¹² Iua atokokana sito õtaniri takanapakaro, ãti õtanirita inakaro maerekati okaminiri õtaniri —itxa Xesosi.

Xesosimoni Amarini Apokini
(*Mateo 19.13-15; Arókasi 18.15-17*)

¹³ Iposo atoko ãtikaka kãkiti anikari amarini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi misãkiretiniri Teoso ninoa amarini ĩkapani. Txamari imoianariakori txitana. !Auiritana amarini anikinina Xesosimoni. ¹⁴ Xesosi ikara ikenakotakasaaki, !apokaerekatari. Ininiã iua:

—Hãuiritariko amarini notamoni apokini. ! Hĩotokakapiri, kotxi kãkiti Teoso auĩtetakani amarini atoko itxauana. ¹⁵ Ia atão: Kãkiti mapakapakaniãri Teoso, amarini apakapiniri atoko iminakaniã, kona isa Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa Xesosi.

¹⁶ Ininiã Xesosi kataratari amarini. Itakari iuako ikiina nopini. Amanaãri Teoso erekari itakini amarinimoni.

Ãtokori Ito Txineiroteri
(*Mateo 19.16-30; Arókasi 18.18-30*)

¹⁷ Xesosi iuaĩkana potorika. Iuasaaki ãtokori miteka iuamoni. Ikapotoreẽkaua Xesosi apisatoõ.

—Koerekareri erekari, kiripa nikama Teosokata ãtipirika nauini ĩkapani? —itxa.

¹⁸ Ininiã Xesosi:

—Kininiãpa “erekari” pitxano? Teosonanira erekari. ¹⁹ Pite imarotari Teoso paniãtakiti. !Poka-niuatape. !Pisirĩkape ãti ãtanorokata. !Piĩtiriuatape. Poxiene !pikamape. Apanakini !pimisirienetape. Piri, pinoro pakini pipaxitako —itxa Xesosi.

²⁰ Iua ãtokori txari:

—Noereẽkiri, axapitipanikara ninakasaaki, nikĩpitari ikara Teoso paniãtakiti —itxari.

²¹ Ininiã Xesosi apokaerekatari iua.

—Auapanika ãtinoka pikamini tĩkane. Pisa. Tiitxi ikinika pinakiti pivẽtxitako. Txineiro papakapakito pisikako matxineirotenimoni. Eereka pimoianatanoko nota. Ikara atoko inakari pikaminiã, Teoso tixine papokasaaki ikinipoko erekari auiniiko pite —itxari iua.

²² Ikara Xesosi sãkire ikenakotakasaaki, imati-naniuata. Isipe. Maerekaxiniretinoka itxa, kotxi kaiãori itii.

²³ Xesosi sapotorika, misãkireta itxana imoianariakori:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua —itxa.

²⁴ Imoianariakori:

—Anekani? —itxana.

Iuaĩkana Xesosi txari:

—Pamimapaniri katxineiroteri sini Teoso auĩtetxi ininiãtaãua. ²⁵ Atauako kamero napatari ãkorike sonakiã? Apia mimari kãkiti katxineiroterini auĩtetiniri Teoso —itxana.

²⁶ Imoianariakori iteene tsorĩkaãnãta.

—Ininiã kipa sari Teoso auĩtetxi ininiãtaãua? —itxana imoianariakori.

²⁷ Ininiã Xesosi apakapapiretana:

—Teoso posotari ikinipoko ikamini. Kākiti ! iposotari. Teoso posotari anikiniri katxineiroteri itixinemoni —itxa.

²⁸ Petro txari:

—Ate takanapapekari ikinipoko pite amoianatini ĩkapani —itxari Xesosi.

²⁹ Ininiã Xesosi:

—Atão nitxai. Paapoko pitakanapiniã, pitariakori, pitaroakoro, piri, pinoro, pĩtanoro, pamariteni, pikikiote, pitakanapiniã notakata pisini ĩkapani, Teoso iokanapirena erekari pisãpiretini ĩkapani, ³⁰ pitakanapakiti iua apiata nisikaiko. ĩkorasaaki nisikaiko itomaneri aapokotxi, itomaneri pitariakori, itomanero pitaroakoro, itomanero pinoroakoro, itomaneri pamariteni, itomaneri pikikiote, nisikaiko. Txamari iuasaaki patatsiitari pimisiritiko. Iuaritika eereka Teosokata pauapika ãtipirika. ³¹ Uatxa apiari inakari, iuasaakiko minakati itxauako. Uatxa minakati inakari, iuasaakiko apiari itxauako —itxa Xesosi sãkire.

Iuaĩkana Xesosi Sãpiretari Ipinini

(Mateo 20.17-19; Arókasi 18.31-34)

³² Xesosi imoianariakorikata Xerosareẽ kimaporite iãpotakasaakina, Xesosi ĩkiika. Iuasaaki ninoa maerekaxiniretinoka itxana. Apanakini ninoa tikini sikani pĩkarauata. Ininiã Xesosi iotoka. Akiritana imoianariakori tosi pakini. Isãpiretana paĩtiki kãkiti kamakiti iuamoni tĩkane. ³³ Ininiã iua:

—Hĩkenakota. Xerosareẽmoni asa uatxa. Iuaã nota hĩtari iaxitikiri sikaãkako sasetotxi auĩteakorimoni, kaiõkatsopareriakorimoni pakini. Ninoa paniãtariko nota okiko. Iposo atoko Xoteo

minakonimoni sika ninaãkako. ³⁴ Inapetanonako. Inoropatanonako aãpitsaã. Ikiisokanonako. Iposo atoko oka ninaãkako. Ipi äti pakini õti inakasaaki iuaãkana nõkitikauako –itxa imoianariakorimoni.

*Txiako Xoão Pakini Amanaãkiti
(Mateo 20.20-28)*

³⁵ Iposo atoko Txiako, Xoão pakini sari Xesosimoni. Ninoa Sepeteo anaakori.

–Koerekareri, ate nirekari aamanaãkiti pikamini –itxana.

³⁶ Ininiã Xesosi pimaãna:

–Kipa hinireka nikaminii hõte? –itxana.

³⁷ –Pite ikinimane auõte pinakasaakia, pauir-itaua pitekata aõtopãkini, pikikomoni, pisaneremoni aõtopãkini –itxana.

³⁸ Ininiã Xesosi:

–! Himarotari hamanaãkiti, kotxi mapaõti napa atoko nota apakapariko iãtatxi tsiõtxiã niãtini ikapani. Hõposotatari ikara hiãtini? Nipatxisataãkako tsiõtxiã. Hõposotatari ikara atoko hõpatxisatiko?

³⁹ –Aposotapitika –itxana ninoa.

Xesosi txana ninoa:

–Inipitikara hiãtariko nota iãtakiti. Inipitikara hõpatxisataãkako nota patxisatiko atokokana.

⁴⁰ Txamari ! niposotari nauiritinii hõte nikikomoni, nisanaremoni hiõtopãkini, kotxi Teoso mereẽpekana kãkiti nikikomoni, nisanaremoni topãkakani tãkane –itxa Xesosi.

⁴¹ Xesosi moianariakori tesi pakini kenakopiretakasaakiri Txiako, Xoão pakini amanaãkiti, ininiã ninoa omanatana. ⁴² Ininiã Xesosi akirita txana imoianariakori:

—Uaimoni hina. Hiītopãka notakata —itxana ninoa.

—Hĩte imarotari Xoteo minakanuia auĩteakori pataparana. Ninoa auiritari kãkiti kaminiri ninoa paniãtakitinoka. ⁴³ Ninoa atoko !hĩtxape. Apiari pininiua pinirekiniã, pimoianatana apanakini. ⁴⁴ Apanakini auĩte pininiã pinirekiniã, nitiritxi pitxauako merepanika. ⁴⁵ Ikara atoko nitxa nota hĩtari iaxitikiri ĩkorapokoriti napokasaaki. Ninitiri ! auari. ĩkorapokoriti napoka, kãkiti nitiri nininiua ĩkapani, kãkiti nitiretini ĩkapani. ĩkorapokoriti napoka nipinini ĩkapani, kaiãopokori kãkiti mapinakani ĩkapani, kotxi nota iikixirauata ninoa mapinakani ĩkapani —itxa Xesosi.

Mõsiãreti Patximeo Inakori
(*Mateo 20.29-34; Arókasi 18.35-43*)

⁴⁶ Xesosi imoianariakorikata apoka Xerikoo sitatxiti. Eereka ipotorikasaaki imoianariakorikata itomaneri kãkitikata, iusaaki mõsiãreti Patximeo inakori kimapori ĩtiniãpo iitopãkanãta. Tximeo inakori ãkiri iua. Iua mõsiãreti amanaãnãtaro txineiro. ⁴⁷ Iua kenakotari Xesosi Nasareekiri inapenetini, ininiã akirinãta:

—Xesosi, Taviini apika mekanirii, piamonĩkanoko —itxa.

⁴⁸ Ininiã apanakini kãkiti pinitari:

—Maãtako. !Pakirinãtape —itxarina mõsiãreti.

Iuaritika apiata akirinankata:

—Taviini apika mekani. Piamonĩkanoko nota —itxanãta.

⁴⁹ Ininiã Xesosi iotoka itxa.

—Hãkiritari iua mõsiãreti —itxa.

Ininiã ninoa:

—Pipoxokoniuatoko. Põkitikaua. Akiritapekai — itxarina iua mõiãreti.

⁵⁰ Ininiã Patximeo okanapari imãka inopini auakari. Pakoteri õkitikaua, sa itxa Xesosi akiritiniri manapi.

⁵¹ Ininiã Xesosi:

—Kipa pinireka nota kaminii pite? —itxari.

—Apiananiri, nõsiãrera ninireka —itxari.

⁵² Ininiã Xesosi:

—Pisa. Erekapekai, kotxi pite auikari niposoti-ire —itxari.

Iuasaakipeka Patximeo kõsiãrepeka itxa. Xesosikata sa itxa kimaporiã.

11

Xesosi Xerosareẽ Apokaãpotini

(Mateo 21.1-11; Arókasi 19.28-40; Xoão 12.12-19)

¹ Xesosi imoianariakorikata imatokoãpotari Xerosareẽ. Õtanoxiratari, oriva mina takikoãtaã takote apokana. Iuaã aua aapokotxi Petxipaxee inakori, Petánia inakori apaka. Iuaã Xesosi iokanatana ipi imoianariakori.

² —Hĩsa ikiraã kaixiti auakari aapokotxiã. Iuaã hãpokasaaki, hãpokari xomẽta ãkiri iaxiriãkori. Kãkiti ! iitopãkapanika iua nopini. Hĩkoxirikari. Uaimoni mina hĩtxari. ³ Kãkiti pimaãkasaakii hĩte: “Kinirepa hĩkoxirikatari xomẽta ãkiri?” hinikosaakiko: “Apiananiri nirekari iua. Iuaãkana akamoni aminariko,” hĩtxako.

⁴ Ininiã eereka isana. Apokarina iua xomẽta ãkiri iaxiriãkori kimaporiã aapokotxi tore takote. Ininiã ikoxirikarina. ⁵ Ætikaka kãkiti iuaã auakani:

—Kinirepa h̄koxirikatari xomēta ākiri? —itxana Xesosi moianariakorimoni.

⁶ Ininiā Xesosi paniātini iaōka apakapapiretana. Ininiā kākiti iuaā auakani:

—Ininiā hanikaikari —itxana.

⁷ Ninoa anikari xomēta ākiri Xesosimoni. Ininiā imākana āti imākana nopini auakari itakarina xomēta ākiri nopini Xesosi topākini ĩkapani. ⁸ Apanakini kākiti matameēkari imākana āti imākana nopini auakari kimaporiā Xesosi napini t̄kane. Apanakinipekana sauakari aāxike. Kimaporiā itakaāpotarina. ⁹ Ninoa Xesosi tikini ĩkani, iua apisa sikani pakini akiriāpokatana ipoxokoniritikana imakinikana:

—Peerekari Teoso, Apiananiri. Iua iokanatai pite atemoni. Anirekari erekari isikini pite.

¹⁰ Peerekari Teoso, aātokirini Tavii aāuīte ininiua atokokana iuaīkana apoka. Peerekari Teoso, iaxiti apiko nopinixiti auakari. Apiananiri itxaua — itxaāpokatana.

¹¹ Xesosi apoka Xerosareē. Teoso misākiretiko aikotimoni isa. Iuaā ĩroā itxa. Ikinika iroko āki itikapokota. Iua atoko mapiāpe, ininiā isari Petánia aapokotxitimoni tosi imoianariakorikata.

Piko Mina Marito Pirena
(Mateo 21.18-19)

¹² Ikatimatakasaaki ipotorikana Petánia. Iuasaaki Xesosi natxita. ¹³ ĩkira atoko atamataro piko mina. Ito otsopa aua. Isari oamoni kariro iuākatiniāro, kotxi piko mina tsopa auakasaaki, ori auapitika. Txamari apokasaaki, otsopanani auari, kotxi kona ori manapini. ¹⁴ Ininiā Xesosi:

—Kākiti !itximaikaiko piri —itxari piko mina.

Imoianariakori kenakotari isäkire.

Pirãtxi Vẽtxitakani Omitikiko
(*Mateo 21.12-17, 20-22; Arókasi 19.45-48; Xoão 2.13-22*)

¹⁵ Xesosi imoianariakorikata apoka Xerosareẽ. Xesosi ãroã Teoso misäkiretiko aikotiã. Omitikana kãkiti iuaãtaã amotiitakani, sikatiitakani. Ikapakitikari amesa ninoa txineiro apakapakani amesane. Ikapakitikari kamoã vẽtxitakani topãkini apaka. ¹⁶ Iua ! auiritana kãkiti anikiniri tiitxi aiko ãpirikoatinina. ¹⁷ Xesosi oerekana kãkiti iuaã auakani:

—Teoso sãkire iõkatsopatakori txari:

Ia naapoko. “Teoso misäkiretiko aikoti” akiritãkako, ikini itixiti auakani misäkiretinino ãkapani, itxa. Txamari hĩte txĩkitakari ia aiko kiĩtiririni iomaãtiniãtaã ininiua —itxa Xesosi.

¹⁸ Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini kenakotari Xesosi sãkire. Ininiã ninoa tsoriãkaãta. Ixinikaxititana.

—Kanatokopa atxtari Xesosi aõkini? — itxanãtana.

Ikinimane iteene apokaerekatari Xesosi sãkire, ininiãkara sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini pĩkari Xesosi.

¹⁹ Ipiãkapokotapeka Xesosi takanapari sitatxi imoianariakorikata.

²⁰ Katimatinĩkata kimaporiã isaãpotakasaakina, atamatarona oa piko mina. Opĩpe. Okotsapekara ipinakepeta apaka. ²¹ Petro xinikari iua apisapanika Xesosi sãkire, ininiã akiritari Xesosi:

—Koerekareri, patamataro piko mina. “Kākiti ! itximaikaiko piri,” pinakito. Oa piko mina ipīpeka —itxari.

²² Ininiā Xesosi:

—Pauikapiretariko Teoso sākire. ²³ Atāoenekara nisāpiretai. Pauikiniāri Teoso sākire, piposotari pipaniātiniiri ikira ōtanoxiratari: “Pōkitikaua. Pokakataua potxoari uunitimoni.” Pākixinireē iteene pauikiniāri pisākire iaōka apokini, ininiā apokapitikako pamanaākiti. ²⁴ Ikara atoko ininiā nota txai hīte, Teoso pimisākiretakasaaki, pamanaākasaakiri pinirekakiti, pauikariko iposope Teoso sikinii, ininiā papakapapanikariko. ²⁵ Teoso pimisākiretakasaaki, āti pomanatiniā, pitakanapariko pomanākare. Pimaxinīkaretiniāri maerekati ikaminii, ininiā piri iaxitikiri maxinīkaretari maerekati pite kamakiti. ²⁶ Pimamaxinīkaretakaniāri maerekati āti kamakiti pitemoni, ininiā piri iaxitikiri kona maxinīkaretari maerekati pite kamakiti apaka.

*Xesosi Paniātakari Moerekakoni
(Mateo 21.23-27; Arókasi 20.1-8)*

²⁷ Iuaīkana apokana Xerosareē. Xesosi tīpokota aiko Teoso misākiretiko pirikere āki tinikata. Itīpokonātakasaaki, sasetotxi auīteakori, kaiōkatsoparerini, kiomātxiakori pakini apoka iuamoni. ²⁸ Ininiā ninoa txari:

—Kipaniāpa pikamari ĩkora pikamakiti? Kipa paniātai? —itxarina Xesosi.

²⁹ Ininiā Xesosi apakapapiretana:

—Nota apaka pimarauatako hītemoni. Ātinoka nipimaāiko hīte. Hīsāpiretiniāno, nota sāpiretai hīte niokanatakiri uāka apaka. ³⁰ Kipa paniātari

Xoãoni ipatxisarauatini? Teosokani paniâtari Xoão? Kâkitikani paniâtari Xoão? Hîsâpiretano — itxana.

³¹ Ininiã ninoa xinikaxitinãta. Imisãkiretakakana. Ipimaãkakana:

—Natokopa itxa aãpakapapiretiniri iua? Aãpakapapiretiniãri: “Teoso paniâtari iua,” ininiã iua: “Kinirepa kona hâuikatari iuani sãkire?” itxapemaua.

³² Aãpakapapiretiniãri: “Kâkiti paniâtari iua,” ikinimane omanataua —itxanãtana.

Ninoa pîkari kâkiti kotxi ikinimane auikari Xoãoni atão Teoso sãkire sãpiretakari ininiua.

³³ Ikara atoko ininiã ninoa apakapapiretari Xesosi:

—Ate !imarotari.

Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, nota !nisãpiretai hîte ni-paniãtakiri uãka.

12

Parîkauatakani Maerekani

(Mateo 21.33-46; Arókasi 20.9-19)

¹ Eereka Xesosi sãpiretana ninoa sãpirenatxi atão inakari oerekiko. Itxari:

—Kiki takarauata. Txipokori ova inakoronoka itaka. Ipiriketari. Ikamari ova maõkiko. Iposo atoko itakare apanîkakixitika ikamari aapokotxi axapitiri õtanori ikikiote imakinetini îkapani. Iposo atoko ipaniãtana âtikaka kikiakori itakare inîkatinina îkapani, kotxi iua sariko õtakoxiti. Ninoa apakapamaroko ipixini ova iparîkana îki. Iposo atoko katakareri sipe. ² Ova manapi, iua katakareri iokanatarari iniriti ninoa kikiakorimoni ova ipixini apakapini îkapani. ³ Txamari iua

apokasaaki ninoa maĩkari iua. Ixirokitatarina. “Pisipeka,” itxarina. Miketika ikanapiripe.

4 –Iuaĩkana katakareri iokanatarı āti initiri ninoamonikana. Txamari ninoa kikiakori misiritari iua. Kai soroā ikiporonakarina, karota itxapirina ikiiā. 5 Iuaĩkana katakareri iokanatarı āti ninoamonikana, txamari ninoa okapiri iuani. Kaiāopokori initiriakori iokanata ninoamoni. Apanakini inoropatana. Apanakini okana. Itxaāpotana.

6 –Iua katakareri auapanika ātinoka iokanatinı ĩkapani, imi iteene itiretakiti. Imapotōkire iokanatarı imi ninoamonikana. “Notamoni ninoa paxitariko namarite” itxa. Ininiā imi apoka ninoamoni. 7 “Katakareri ākiri napani. Maōkari. Aōkiniāri, itakare imakinika kaikotinaua ate,” itxakakana kikiakori.

8 –Ininiā ninoa maĩkari katakareri ākiri, oka itxapirina, kıkio xiripire oka itxarina iito.

9 –Ininiā kiripa ikama katakareri? –itxa Xesosi. –Iua kanapiriā. Okanako ninoa kikiakori. Ipaniātana apanakini itakare imakinetinina ĩkapani –itxa Xesosi.

10 Hıte atatsopatapekari ia Teoso sākire iōkatsopatakori:

Aapokotxi kamakani kona nirekari ātika kai soro. Iua kai imanirekakiniti kai apiari itxapekaua. Apanakini kai soro maĩkakari itxaua.

11 Teosokara txĩkitakari ikara atoko inini. Ikara peerekari atemoni, itxa Teoso sākire iōkatsopatakori.

12 Xoteo auıteakori imarotarına Xesosi sākire. Ninoā imarotari ikamakitina takari makinetakani

kamakiti atokokana, ininiã ninoa omanãkarauata Xesosi sãpiretakiti xika. Ninoa kinirão maĩkaka itxarina Xesosi, txamari !imaĩkarina iua, kotxi ipĩkarina kãkiti. Ininiã itakanaparina Xesosi, sipe itxana.

*Homano Auĩte Īkitxitiko
(Mateo 22.15-22; Arókasi 20.19-26)*

¹³ Eereka Xoteo auĩteakori iokanatana ãtikaka Erotxi sãkire auĩãkani, ãtikaka pariseoakori pakini Xesosimoni. Inirekarina Xesosi kerokiniri isãkire, kotxi ninoa nirekari Xesosi kaminiri maerekati imaĩkinirina ĩkapani. ¹⁴ Ninoa apokasaaki, imisãkiretarina Xesosi:

—Koerekareri, ate imarotari pite sãkire atãonani ininiãua. Poerekari atãonani Teoso nireẽkiti kãkiti kamini ĩkapani. !Pipĩkari kãkiti. Kãkiti poiãori pimisãkiretini atokokana kãkiti apiari pimisãkireta apaka. Ikara atoko ininiã, pisãpiretaua. Atãokani txineiro asikini Homanoakori auĩtemoni, Sesa inakorimoni? ¹⁵ Atãokani asikiniri iuamoni? Apakata amasikakaniri iuamoni? —itxana.

Xesosi imarotari isãkirena. Imarotari ninoa pi-marauatini isãkire ikerokini ĩkapani. !Inirekarina atão inakari imarotinina. Ininiã Xesosi txana ninoa:

—Kinirepa hãtamakaerekatano nota? Himinaro txineirota. Ninirekari natamatiniro —itxa.

¹⁶ Ininiã iminarona.

—Kisanõkapa ia? Kiuãkapa aua uai? —itxana.

Ininiã ninoa:

—Sesa sanõka, iuãka pakini —itxana.

¹⁷ Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ininiã, hĩsakariko Sesamoni iua nakiti. Hĩsakariko Teosomoni iua nakiti —itxana.

Ininiã kasãkirena ninoa, kotxi peerekari Xesosi apakapapiretakiti.

Ipĩkari Ōkitikiniua Mauikakoni
(*Mateo 22.23-33; Arókasi 20.27-40*)

¹⁸ Kikiakori satoseo inakoni, !auikari kãkiti ipĩkaripeka iuaĩkana ōkitikiniua iuaĩkana auãki inini ĩkapani. Ninoa satoseo apoka Xesosimoni.

¹⁹ —Koerekareri, Moisesini iŏkatsopataru ia ipaniãtakiti: “Kiki meenetipanika ipininiã, iua itari takaroko tikinitakoro. Iua itari keene ininiã, itakauãkatari amarini iua itarini ipĩpekarini uãka,” itxa Moisesi. ²⁰ Setxi itaritxiakori aua ĩkorapokoriti. Apia kiomanetakari takaro sito. Txamari ipĩkasaaki meenetopanika itikinitaro.

²¹ Ininiã ãti itari takaro oakana. Ipĩkasaaki !keenepanikaro oa. Iua atokokana itxape ãti itari.

²² Ininiã imakinikana ninoa takapiimaro oa. Ikinikana ninoa meenenipanika ipĩpena. Eereka oanipekana apaka opĩpe. ²³ Ipĩkani ōkitikasaakiua, kiriĩtanoropa otxatauako? Kotxi ikinikana setxi takapekaro oa —itxana.

²⁴ Ininiã Xesosi:

—Hĩte kerokari, kotxi !himarotari Teoso sãkire iŏkatsopatakori. Teoso posotiire apaka !himarota.

²⁵ Ipĩkani iuaĩkana ōkitikasaakiua, Teoso nitiriakori iaxitikini atoko itxapekauana. !ĩtanorouataikako.

²⁶ Hĩte !auikari ipĩkani ōkitikiniua. Hĩte atat-sopatapekari Moisesi iŏkatsopatakiti aanaia tiri-nakari pirena. Iuasaaki Teoso misãkiretari Moisesi: “Apraão, Isaki, Xakoo pakini Teosonekarano nota,” itxari Moisesimoni. ²⁷ Ikara atoko ininiã Apraão, Isaki, Xakoo pakini ōkitikapekaua iuaĩkana, kotxi auãki inakani Teosonera iua. Kona ipĩkani

Teosoneni itxaua Teoso. Amananini hīkerokari — itxa Xesosi satoseoakorimoni.

*Teoso Paniātakiti Apiari Akamini
(Mateo 22.34-40)*

²⁸ Iuaātaā aua kaiōkatsopareri. Ikenakotana nino misākiretakakiniua. Ikenakotari Xesosi apakapapiretakiti erekari ene. Ininiā iua pimaāri Xesosi:

—Īkiripa Teoso paniātakiti apiari txataua? Kipa apiaerekata Teoso nireēkiti akamini?

²⁹ Xesosi apakapapiretari:

—Teoso paniātakiti apiari ia: “Isaeo tōpa auakani, hīkenakota. Ateosone Apiananiri iua. Iuananira Teoso txaua. ³⁰ Pitiretariko Apiananiri piTeosone, ikinipoko pinireēkitiā, ikini pākixinireē, ikinipoko pixinikakitiā, ikini pitaparaxinireē pakini.” ³¹ Ātipekana Teoso paniātakiti apiari ia: “Piteka pitiretiniāua atokotxikana, pitiretariko āti.” Iuananira Teoso paniātakiti ipi apiari txaua —itxa Xesosi.

³² Ininiā iua kaiōkatsopareri apakapapiretari Xesosi:

—Inipitikara pisākire, koerekareri. !Auari āti Teoso. Iuanokara auari. ³³ Ininiā atiretamariko Teoso ikinipoko anireēkitiā, ikinipoko axinikakitiā, ikini ataparaxinireē. Atiretamanako apanakini aītoka atiretini atokokana. Ikara Teoso paniātakiti ipi apiari txaua. Teoso paniātakiti pirātxi aōkini iua ĩkapani poiāori —itxa Xesosimoni.

³⁴ Xesosi kenakotakasaakiri isākire ereka inini, itxari iua:

—Pite auītearitari Teoso.

Iposo atoko apanakini ! kataparaxinireika apikomoni ipimainirina.

Teoso Mereëkiti Tavii Apika Mekaniri

(Mateo 22.41-46; Arókasi 20.41-44)

³⁵ Xesosi Teoso misäkiretiko aikoti oerekarauanätakasaaki, ipimaári:

—Kinirepa kaiökatsoparerini säkire: “Tavii apika mekanirako Teoso mereëkiti txauako?” itxana.

³⁶ Erekari Matamatakoti kamasäpirenatakari Tavii: Apiananiri misäkiretari niauïte:

“Nota kikomoni piitopäkiniritika nixipokariko pimokaiakariakori. Nikamariko ninoa pikiti pitakiniätaã atoko ininiua,” Apiananiri txari niauïte,

itxa Taviini. ³⁷ Tavii akiritari iua Teoso mereëkiti “Niauïte.” Ikara atoko ininiã, natokopa itxa iua Tavii apika mekani ininiua? —itxa Xesosi.

Iuasaaki ikinimane käkiti iuaã apitiitakaniua potxitari Xesosi säkire.

Kaiökatsoparerini Maerekani Pirena

(Mateo 23.1-36; Arókasi 20.45-47)

³⁸ Xesosi oerekarauanätakasaaki, ötäkikana käkiti:

—Kaiökatsoparerini moianari ! hïtxapeua. Ninoa potxitari mäkatxi ereri ieretakinina käkiti apisatoö inapinina ïkapani, käkiti atamatinina ïkapani.

Ninoa apokaerekatari imisäkiretikona ipaxitikona nipokori sikikoätaã inapaãpotakasaakina. ³⁹ Ninoa potxitari käkiti topäkinini apiaerekatakari nopini

iitopäkinina aiko Xoteo apotiitiniätaãua. Kiiniriã ninoa potxitari kakiiniriteri topäkinimoni iitopäkinina. ⁴⁰ Ninoa mixirikari tikinitakoni aapoko, iuaritika okanani imisäkiretarina Teoso käkiti apisatoö, ininiã käkiti uãkatari ninoa

erekarini atoko ininiãuana. Teoso iteene misiritanako kãkiti ikara atoko inakani.

Tikinitakoro Matxineiro teto Sikakito
(*Arókasi 21.1-4*)

⁴¹ Xesosi topãka txineiro Teoso ïkapani apakapikoãtaã. Xesosi itikari kãkiti ieretakiniro txineiro kaixa ãki. Itori katxineiroterini okaro txineiro mirikinito kaixa ãki. ⁴² Eereka tikinitakoro matxineiro teto apoka iuaã. Otakaro ipi txineiro otaki kaixa ãki. Poiãonoka txineiro. ⁴³ Ininiã Xesosi akiritana imoianariakori.

—Inipitikara nisãpiretai hïte. Ôkora tikinitakoro matxineiro teto sikakito apiata. Apanakini sikakito poiãoka. ⁴⁴ Kotxi ninoa sikaro txineiro itetakoro. Oa matxineiro teto sikari okinika onakito —itxa Xesosi.

13

Teoso Misãkiretiko Aikoti Irikiko
(*Mateo 24.1-2; Arókasi 21.5-6*)

¹ Teoso misãkiretiko aikoti Xesosi pokïkasaaki, imoianari misãkiretari iua:

—Koerekareri, patamata ia kai aapokotxiti ito-
maneri. Amaripokori. Ia aiko Teoso misãkiretiko
peerekari.

² Ininiã Xesosi:

—Hãtamatarì ia aiko mitari. ãti õti imakinika
irikaãkako. Kona kai kaikotaikako ãti kai nopini —
itxa Xesosi.

Misirikaretxi Apokaenetini
(*Mateo 24.3-14; Arókasi 21.7-19*)

³ Xesosi topãka oxiratari nopini Teoso misãkiretiko aikoti apisatoõ. Iuaã aua oriva minanape. Iusaaki Petro, Txiako, Xoão, ãtree

pakini apoka iuamoni. Ninoanoka aua iuaã.

⁴ Ipimaãrina Xesosi:

—Kirisaaakipa aiko Teoso misäkiretiko irikaãka? Natokopa itxa aimarotiniri ikara õti apisapanika?

⁵ Ininiã Xesosi:

—Erepaniko. !Hãuiritapiri apanakini misirienetini hïte. ⁶ Itopaniriko kãkiti, “Xesosikarano,” inakanipaniko. Ninoa misirienetari kaiãopokori kãkiti. ⁷ Neenamatzxi hïkenakoenetakasaaki, neenamatzxi ene hïkenakoenetakasaaki, ! hïpïkarauatape. Ikara auapitikako, iuaritika kona xipokatxi õtipanikani. ⁸ Åti uãka neenamauata åti uãkakata. Åti tixini auakani neenamauatako åti tixini auakanikata. Åtikaka itixi iakeëkatakoko. Kaiãopokopaniri natxi. Amarini auini tsi atoko itxapaniko.

⁹ —Erepaniko hïte. Himaïkaãkako, auïtetximoni hïsiãkako. Hinoropataãkako aãpitsaã aiko åki Xoteo apotiitiniãtaãua. Nota sãkire hãuikini xika hïte anikaãkako poiãori auïtetximoni. Apiari auïtetximoni apaka hanikaãkako. Iuasaaki hïte sãpiretanako ninoa Teoso iokanapirena erekari. ¹⁰ Itixi xipokini apisapanika Teoso iokanapirena erekari sãpiretaãkako ikinimanemoni ikini itixitikinimoni. ¹¹ Kãkiti maïkasaakii hïte, anikasaakii hïte auïtetxiakorimoni, ! hïxinikapiri hïsäkire tïkane hïsäkirauatini apisapanika. Hïsäkirauatakasaaki, iuasaakipeka himarotari hïsäkire. Erekari Matamatakoti txïkitakai iuasaaki hïsäkire himarotini. ¹² Kãkiti sikanapariko atão itariakori auïtetximoni okiko tïkane. Iriakoritxi sikanapanako imiakori auïtetximoni okiko tïkane. Eenetxiakori omanatana iriakori, inoroakoro

pakini. Eenetxiakori xika ninoa okapeëka. ¹³ Nota sãkire hãuikini xika, ikinimane omanatai hïte, iuaritika himatakanapakaniãri nisãkire hãuikini, hanikaãkako Teoso tixinemoni –itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Iteene Maerekanitxi Apokini
(*Mateo 24.15-28; Arókasi 21.20-24*)

¹⁴ Iuaĩkana Xesosi sãpiretana:

–Hïtikariko Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki. Kitxakapirĩka Teoso sãkire sãpiretakari Tanieo inakori sãpiretapekari ikara pirena. (Ininiã hïte ia atatsopanãtakanii, hïkenakotariko Xesosi òtãkikiniua.) Maerekati Apiatakari Teoso misãkiretiko aikoti ãki hïtikasaaki, hïte Xotéia tõpa auakanii, himitekapoka mitaxiratarimoni. ¹⁵ Iuasaaki hïte haãpoko nopini auakanii, katima hïtxako hïkatxakini. Haãpoko ! hïĩroãpe hïtii himakatzakini ïkapani. ¹⁶ Hïte kikio auakanii, !hïkanapiripe haãpokomoni himãka hãpini ïkapani. ¹⁷ Ikarasaaki ! erekapaniri sito kamixiromoni, sito kaxitakakareromoni. ¹⁸ Teoso hamanaã himitekini kamoĩsaaki, kotxi himitekini mitaãsaaki ! erekari. ¹⁹ Iuasaaki atatsiiri auakatapitikako. Ia atatsiiri apiata atatsiitaãkako. Kitxakapirĩka itixi Teoso kamakasaaki kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri òti apisa kãkiti atatsiirauata poiãoka. Ikara atatsiiri òti napa atoko ! ikara atoko inakari atatsiiri ! auaikako. ²⁰ Teoso mapoiãotakaniãri iua òti kãkiti atatsiirauatini òti, ! auaikamako kãkiti. Ikinipekamako ipĩpemanako. Teoso iotokakariko ïkora atatsiiretxi, imereëkini mapinakani ïkapani.

21 –Apanakini sãpiretiniãi hĩte: “Xesosi Teoso mereẽkiti ia,” hinikosaaki, ! hãuikapiri. “Xesosi Teoso mereẽkiti ikiraãtaã,” hinikosaaki, ! hãuikapiri. 22 Kotxi Teoso mereẽkiti minakaniua apokapitikako, “Xesosikarano nota,” inakari. Apaka apanakini apokapitikako, “Teoso sãkire sãpiretakarikarano nota,” inakari. Paxirari ninoa sãkire. Kãkiti ikara atoko inakani kamariko posotiiretxi, kãkiti itikiniri ĩkapani. Ninoa nirekamari Teoso mereẽkini imisirienetinina. 23 Erepaniko. Ikara õti apokini apisapanika nõtãkikai hĩte –itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Kãkiti Itari Iaxitikiri Kanapiriini
(Mateo 24.29-31; Arókasi 21.25-28)

24 –Iua misirikaretxi napa atoko atokatxi iuakapeka. Kasiri !iponikaika. 25 Iõriki iaxitikero irikako. Ikinipoko kaikori iaxiti auakari ioĩketaãkako. 26 Iuasaakipekako ikinimane atapariko kãkiti itari iaxitikiri apokaãpotini katxiãri ãki. Itapararitika apoka. Kaiotximereri itxaua iusaaki. 27 Iuasaaki iokanatana iniritiakori iaxitikini ĩtinixitimoni, ipinimoni ĩtinixitimoni, atokatxi pokĩkinimoni, atokatxi ereẽkokinimoni. Iokanatana iniritiakori ikini itixitimoni kãkiti imereẽkini apitiitinina ĩkapani –itxa Xesosi imoianariakorimoni.

Piko Mina Pirena
(Mateo 24.32-35; Arókasi 21.29-33)

28 Iuaĩkana Xesosi sãkirauata.

–Nisãpiretai sãpirenatxi atão inakari oerekiko, piko mina pirena, nikanapiriini apiata himarotini ĩkapani. Pooĩoporipeka onakasaaki, otomorekasaaki, “Kamoĩ apokanapanoka,” hĩtxa.

²⁹ Iua atokokana ikara misirikaretxi mixikanani nisāpiretakiti hītikasaaki, himarotapekariko nota kaiama kanapirikapeka ninini. ³⁰ Ia nisākire atāo. Itixi auakani ! ixipoka ikinipoko nisāpiretakiti mapokakani apisa. ³¹ Iaxiti xipokapitikako. Īkoraxiti apaka xipokapitikako. Iuaritika nota sākire !ixipoka –itxa Xesosi imoianariakorimoni.

*Kākiti !Imarotari Xesosi Apokini Manapi
(Mateo 24.36-44)*

³² Iuaīkana Xesosi sākirauata:

–Kākiti !imarotari ikara ōti manapi apokini. Teoso nitiriakori iaxitikini apaka !imarotari ikara ōti. Nota Teoso ākirikanera !imarotari ikara ōti. Nirinanira, Teosonanira, imarotari. ³³ Hiātapapikariko. Hīkoatapikako. Teoso himisākiretapikako. Kotxi !himarotari ikara ōti apokini.

³⁴ –Nikanapiriāksaaki, kiki ōtako sikari kanapiriini atoko nitxa. Iua kiki potorikasaaki, ipaniātana initiriakori aapoko inīkatina. Ikininape isikanapana parīkatxi ikaminina. Ipaniātari initiri aapoko toreātaā kaikotakari, “Araōkire pitxako,” itxari. ³⁵ Nota hītari iaxitikiri iua kiki ōtako sikari atoko nitxako. Ātipirika hiātapapikanoko, kotxi !himarotari nota apokini ōti. !Himarotari mapiātikikauako napoka. !Himarotari apanīkanōkauako napoka. Imaropirīkatauako napoka. Īkanōkapanikauako napoka !himarotapaniri. ³⁶ Atxiūti patimari napokini, ininiā hīkoatapikako, mimakatika hinini ĩkapani nota apokasaaki. ³⁷ Ininiā ātipirika hiātapapikanoko. Ikininapemoni apaka ikara nitxa –itxa Xesosi imoianariakorimoni.

14

Xesosi Okaenetiko Pirena

(Mateo 26.1-5; Arókasi 22.1-2; Xoão 11.45-53)

¹ Iuasaaki kãkiti apotiitaua ipi kiiniriti auakasaaki. Páskoa kiiniriti, pão miãtiãkati nikiko kiiniriti pakini aua. Ipi ôti kiiniri potorikini apisapanika sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini xinikaxitita:

—Natokopa atxatariko Xesosi amaĩkini aõkini ĩkapani? ² ! Amaĩkapaniri kiinirisaaki, kotxi amaĩkiniãri, kãkiti naiatamaua eereka — itxanãtana.

Sito Kamariãro Mĩkaro

(Mateo 26.6-13; Xoão 12.1-8)

³ Xesosi auanãta Petãnia aapokotxiti Simão inakori aapoko. Iua Simão akiritaãka “Maere Matati.” Simão aapoko Xesosi nipokonãtakasaaki, sito apoka. Oa minari kopitipaki kai kamakori, kai arapãstiro inakoro. Kopitipaki ãki aua kamariãro, nato inakoro. Pakaronepokoro. Oãpokasaaki Xesosimoni, opakauanakari kopitipaki. Okitakaro kamariãro Xesosi kiiã. ⁴ Iuasaakipeka apanakini iuaã auakani omanãkarauata.

—Kinirepa oioanataãka kamariãro?

⁵ Ovẽtxitamamaroko, ininiã kaiãopokomaniko txineiro oãpakapamako. Tresẽtosi txineiro ota prata kamakori oãpakamako. Txineiro mauakinitimoni osikiniã erekamariko —itxana.

Iteene ikapatitana. ⁶ Ininiã Xesosi:

—Ikara atoko ! hĩtxapero. ! Homanatapero. Erekari okaminano. ⁷ Kãkiti matxineiroteni auapikako hĩtekata. Hinirekasaakiriko hĩsikaro txineiro ninoamoni. Nota !auari ãtipirika hĩtekata.

⁸ Oia sito kamari ikinipoko oimarotakiti nota ĩkapani. Nipinini apisapanika oina notamoni. Omaritari niĭto, niĭto iposope inini nikatiko ĩkapani. ⁹ Atĕo nisĕpiretai hĭte. Teoso iokanapirena erekari sĕpiretikoĕtaĕ ikini itixiti, osĕpiretaĕkako apaka oia sito kitakiniro kamariĕro nikiiĕ, ininiĕ kĕkiti ikini itixiti auakani xinikapikaro oa –itxa Xesosi.

Xotasi Mĭkapiritiniri Xesosi

(Mateo 26.14-16; Arĕkasi 22.7-16, 21-23; Xoĕo 13.21-30)

¹⁰ Tosi pakini Xesosi moianariakori. Imoianari Xotasi inakori sari sasetotxi auĭteakorimoni. Imisĕkiretana ninoa Xesosi imĭkapiritini ĩkapani, ni-noamoni isikiniri ĩkapani. ¹¹ Ikenakotakasaakirina Xotasi sĕkire, ipoxokoniuatana. Isikaenetarona txineiro iuamoni. Eereka Xotasi iĕtapari Xesosi imĭkapiritini ŕti.

Pĕskoa Kiiniriti Kamiko

(Mateo 26.17-25; Arĕkasi 22.7-13)

¹² Pĕskoa kiiniriti potorikini ŕti, soti auĭte anaakori okiko ŕti, Xesosi moianariakori misĕkiretari iua:

–Namonipa pinirekatari Pĕskoa kiiniriti akamini?

¹³ Ininiĕ Xesosi iokanatana imoianariakori ipi.

–Hĭsa sitatximoni. Iuaĕ kiki ĕparaĕ kopitiĕ anikakari hĕpiĕkata. Iua kikikata hĭsa. ¹⁴ Iua sinimoni kaapokori himisĕkireta. Hĭtxariko iua: “Koerekareri nirekari imarotiniri, namonipa erekari imoianariakorikata inipokotini Pĕskoa kiiniriti ikamakasaakina?” hĭtxariko. ¹⁵ Ininiĕ iua

oerekaiko h̄ite itanokiri koa mitapoari. Auapeka k̄akiti top̄akini. Imakinika oeretapeēkaika —itxana.

¹⁶ Ininiā imoianariakori sari. Sitatxi apokasaakina Xesosi s̄akire iaōka aua. Ininiā ninōa kamari nipokori P̄askoa kiiniriti ĩkapani.

¹⁷ ĩkanōkapeka inakasaaki Xesosi apoka tosi imoianariakorikata. ¹⁸ Inipokon̄atakasaakina, Xesosi txana:

—At̄ao nis̄apiretai. Āti h̄ite notakata nipokotakari m̄ikapiritanoko nota —itxa.

¹⁹ Ininiākara Xesosi moianariakori matinaniuata. Ipimaārina Xesosi:

—Notakani atxiīti?

Ātipekana:

—Notakani atxiīti?

Ininiā imakinikana ikara atoko itxana. ²⁰ Ininiā Xesosi:

—Ātika h̄ite notakata auakari m̄ikapiritano. Notakata komiri iopitiātakarikarako sikano nimokaiakariakorimoni. ²¹ Nota h̄itari iaxitikiri okaākako. Teoso s̄akire iōkatsopatakori s̄apiretpekari nipinini t̄ikane. Nota h̄itari iaxitikiri m̄ikapiritakari iteene misiritaākako. Erekamariko maponaniākatika inaākamako.

Xesosi Īto, Iarēka Pakini
(*Mateo 26.26-30; Arókasi 22.14-23; 1 Korĩto 11.23-25*)

²² Xesosi imoianariakorikata nipokon̄atakasaaki, Xesosi kosekari komiri. Imis̄akiretari Teoso:

—Erekapitikari ia komiri pisikakiti atemoni —itxari.

Imapopeēri komiri, xanaka itxari imoianariakorimoni.

—Apakapa, nika h̄itxako. Ia niĩto —itxana.

²³ Iposo atoko koseka itxaro iãkoanatxi. Imisãkiretari Teoso:

—Erekapitikari ia iãriã pisikakiti atemoni.

Ininiã iãkoanatxi isikana imoianariakori. Ikinikana iãtarina iãriã. ²⁴ Ininiã Xesosi:

—Ia niarëka xiketakari makatxakariko kaiãopokori kãkiti maerekani. Teoso sãpiretapekari kãkiti ikamaenetakiti amaneri kãkiti ïkapani. Ia niarëka oerekari kãkiti, Teoso kamapekari ikamaenetakiti. ²⁵ Atão nisãpiretai. ! Niãtaikaroko ovapeë, Teoso auïtetxi ininiãtaãua nimapokakanisaaki. Iuaã napokasaaki niãtari. Amaneri iãriãti niãtako —itxa Xesosi.

²⁶ Eereka ninoa xikarauata Teoso ïkapani. Iua atoko isana oriva mina auiniãtaã, oxiratari nopini.

Xesosi Sãpiretari Petro Kipatiniri Iua

(Mateo 26.31-35; Arókasi 22.31-34; Xoão 13.36-38)

²⁷ Xesosi misãkiretana imoianariakori:

—Ia ïkanõkati hĩkinika hĩte takanapanoko nota, kotxi Teoso sãkire iõkatsopatakori sãpiretapekari ikara atoko inakari. Itxari:

Nokariko soti auïte piratakari, ininiã ikinika ipi-
raakori iarikitatako,

itxa Teoso sãkire iõkatsopatakori. ²⁸ Ininiã eereka nota nipinaãka atoko, iuaïkana nõkitikaãkua atoko, nisako hĩte apisa Kariréiamoni —itxa Xesosi.

²⁹ Ininiã Petro:

—Nota ! nitakanapai pite. Atxiïti ikinimane takanapai, iuaritika kona nota takanapai.

³⁰ Ininiã Xesosi:

—Atão nisãpiretai. Ia ìkanõkati patari ipikata sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, “! Nimarotari iua,” pitxanoko —itxari Petro.

³¹ Petro apakapapiretari itaparaxinireritika:

—Atxiĩti pitekata nokaãka, iuaritika kona nota sãpiretari apanakini nimimarotakanii pite.

Ikininape Xesosi moianariakori Petro sãkire iaõka ikamana.

Xesosi Misãkiretiniri Teoso Xetsẽmani Inakoriãtaã (Mateo 26.36-46; Arõkasi 22.39-46)

³² Xesosi imoianariakorikata apoka ãtiãtaã kãkiti akiritakiti Xetsẽmani inakoriãtaã. Iuaã Xesosi paniãtana imoianariakori:

—Uai hĩtopãka. Teoso nimisãkiretako —itxa.

³³ Anikari Petro, Txiako, Xoão pakini iuakata apikomoni. Iuaã Xesosi iteene matinaniuata. Maerekaxiniretinoka itxa. ³⁴ Ininiã iua:

—Nixinire imaromaxiretari. Iteene nimaxire, ininiã okaaritano. Uai hĩkaikota. Araõkire hĩtxako —itxana.

³⁵ Apikomoni isa. Ipamaka xitimoni, misãkireta itxari Teoso. ³⁶ Itxari iri:

—Papai, pite posotari ikinipoko pikamini. ! Pauiritapeno paĩtiki natatsiirauatini, iuaritika ninirekari pite nirekakiti nikamini. Nota nirekakiti nikamini kona ninireka —itxari iri.

³⁷ Eereka ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni, txamari ninoa imakanãta. Xesosi akiritari Petro:

—Simão, himakanãta? Kona hĩposotatari ãti oara-noka hĩkoatini? ³⁸ Erepaniko. Hinirekasaakiri maerekati hĩkamini, !hĩkamapiri. Araõkire hĩtxako. Himisãkiretariko Teoso, ininiã !hĩkamari maerekati. Kãkiti xinire atxiĩti !inirekari maerekati ikamini.

Txamari kãkiti ãto tapara poiãoka, ininiã ikamari maerekati. Ininiã erepaniko –itxana ninoa.

³⁹ Iuaĩkana isa Teoso imisãkiretini ĩkapani. Teoso imisãkireta, mitxi isãkire atokokana itxa. ⁴⁰ Iposo atoko ikanapiriã. Txamari iuaĩkana ninoa imakanãtapanika. !Iposotarina ikoatinina. Ipẽtauatana, ininiã !kasãkirena.

⁴¹ Iuaĩkana ikanapiriã Petro, Txiako, Xoão pakinimoni.

–Himakanãtapanika? Hĩtomanãtapanika? Iaõpe. Hãtapana. Hĩtari iaxitikiri uatxa sikaãkako maerekati kamakanimoni. ⁴² Hõkitikaua. Masa. Hãtapana. Apokaãpota kiki nimĩkapiritakiri –itxana.

Xesosi Maĩkiko Pirena

(Mateo 26.47-56; Arókasi 22.47-53; Xoão 18.1-11)

⁴³ Xesosi sãkirauanãtakasaaki, Xotasi apoka. Iua Xotasi Xesosi moianarikamara. Iminana ito kiki, saasara mĩkani, piriri mĩkani. Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini, kiomãtxiakori pakini iokanatarari Xotasi kikiakorikata Xesosi imaĩkinina ĩkapani. ⁴⁴ Xotasi mitxipeka sãpiretari kikiakori:

–Nota apitxokakiti Xesosipitkarako iua. Iuasaaki himaĩkapekariko. Erepaniko hanikasaakiri, imamitekakani ĩkapani –itxa.

⁴⁵ Xotasi apokasaaki, isakatapitipori Xesosi-moni. Akiritari:

–Koerekareri.

Inakasaakipeka apitxoka itxari.

⁴⁶ Inakasaakipeka kikiakori maĩka, anika itxarina Xesosi. ⁴⁷ Kiki iuasaaki iuaã auakari kosekaro saasara. Iua sauaãkatari sasetotxi auĩte apiatakari nitiri. Itsotakakĩpitari. ⁴⁸ Iuasaakipeka Xesosi:

—Hïte ina himaïkinino ïkapani, saasarakata, piririkata. Kïtiriri atoko hïtxapeno nota himaïkinino. ⁴⁹ Ikiniõtika nota auanätari hïtekata Teoso misäkiretiko aikoti äki, noerekarauatakasaaki. Iuaã hïte ! imaïkano nota, kotxi Teoso säkire iökatsopatapeëkaika hïte maïkinino kïtiriri himaïkini atoko —itxana ninoa.

⁵⁰ Iuasaakipeka ikinika Xesosi moianariakori miteka, asika itxarina iua. ⁵¹ Iuasaaki ätokori sari Xesosi tikini. Iua mäka ätinoka aua iïtoã pirikakari. Kikiakori maïkamari iua. ⁵² Imäkanoka kaikota iuakoãna. Kasarapeka imiteka iua ätokori.

Xesosi Xoteo Auïteakori Apisatoõ

(Mateo 26.57-68; Arókasi 22.54a, 63-71; Xoão 18.12-14, 19-24)

⁵³ Ninoa anikari Xesosi sasetotxi auïte apiatakari aapokomoni. Iuaã ikinika sasetotxi auïteakori, kiomätxiakori, kaiökatsoparerini pakini apotiitaua. ⁵⁴ Petro ikira atoko isaãpota Xesosi anikakani tikini. Ìroã sasetotxi auïte aapoko piriketakorïã. Iuaã iitopãka sasetotxi auïte apiatakari nitiriakorikata. Iroka xamina tinipoki.

⁵⁵ Aapokotxi äki sasetotxi auïteakori, ikinika Xoteo auïteakori pakini pimaãna kãkiti:

—Kipa imarotatari maerekati Xesosi kamini?

Ninoa nirekari Xesosi okiko imaerekani xika. Txamari ! apokarina imaerekani imarotakani, kotxi ! ikamari maerekati. ⁵⁶ Kaiãopokori kãkiti säpiretari maerekati Xesosi kamakiti, txamari paxirari ninoa säkire, kotxi äti säpiretakiti ipinimoni, äti säpiretakiti ipinimoni, itxaãpotana.

⁵⁷ Apanakini kiki ökitikaua, säpireta itxarina ia aãpirena Xesosi ikamapiretinina. ⁵⁸ Ninoa:

—Ate kenakotari isãpiretiniri: “Nirikariko ia aiko Teoso misãkiretiko aikoti kãkiti kamakiti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamariko ãti aiko kãkiti makamakiniti,” itxa isãkire.

⁵⁹ Txamari ikara sãkiretxi ãti sãpiretakiti ipinimoni, ãti sãpiretakiti ipinimoni, itxaãpota.

⁶⁰ Iposo atoko sasetotxi auñte apiatakari tima ikinimane apisatoõ. Iua pimaãri Xesosi:

—Kininiãpa na papakapapiretari ninoa sãkire? Kixikapa ninoa ikara atoko txanãtai? —itxari.

⁶¹ Txamari !kasãkireri Xesosi. !Apakapapiretari. Ininiã sasetotxi auñte apiatakari iuañkana pimaãri:

—Pitekani Teoso mereẽkiti txataua? Pitekani Teoso ãkiri txataua? —itxari.

⁶² Ininiã Xesosi:

—Ari, iua ãkiripitikanano. Hãtamatariko kãkiti itari iaxitikiri topãkini Kaposotiireri kikomoni. Hãtapariko kãkiti itari iaxitikiri uai apokaãpotini katxiãri ãki —itxa.

⁶³ Iuasaakipeka sasetotxi auñte apiatakari matsorãkari imãka, kotxi iuãkatari Xesosi sãkire maerekati ininiua.

—! Anirekaikari Xesosi kamakiti sãpiretakani. Atokopeka. ⁶⁴ Kotxi hñte kenakotapekari isãkire maerekati, “Teoso ãkirirano” inini. Natokopa atxatari iua? —itxana.

Ininiã ninoa apakapapiretari:

—Okaãkapitikako —itxarina.

⁶⁵ Apanakini kiisokari Xesosi. Mãkatxi mataã iapirikarina ikiiã oki manapi imatamatakani ãkapani. Iposo atoko iãsokarina.

—Pisãpiretaua, kipa ãsokai? —itxarina.

Sasetotxi auñte nitiriakori apaka ãsokari iua iuakoãna.

Petro Kipatari Xesosi Imarotini
 (Mateo 26.69-75; Arókasi 22.54b-62; Xoão 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Iuasaaki Petro ixiti aua aapokotxi piriketakori ãki. Sasetotxi auĩte apiatakari nitero ãtokoro apoka iuaã. ⁶⁷ Oãtamatarari Petro irokanãtini xamina tinipoki. Oa mixinitari iua. Ininiã oa:

—Xesosi Nasareekiri moianarikai pite apaka —otxa.

⁶⁸ Ininiã:

—Kona, nota !imarotari pisãkire —itxaro.

Iuasaaki pirikere ãronakikoãtaã isari. Iuasaakipeka patari sãkirauata. ⁶⁹ Oa sasetotxi auĩte nitero atamatarari iua iuaã.

—Ere kiki iua moianaripitikara —otxana ninoa Petro takote auakani.

⁷⁰ —Kona iuano nota —itxa.

Paĩtiki ninoa iuaã auakani:

—Iua moianaripitikarai. Pite Kariréiakirikarai. Pisãkireëra ate imarotai —itxarina.

⁷¹ Ininiã Petro:

—Nota !imarotari kiki ikara atoko hinnanãtakiti. Atãoene nimasãpiretakaniã, Teoso misiritamanoko. Teoso imarotari nota sãkire atãoka nisãpiretini —itxana.

⁷² Ikara atoko Petro inakasaaki, iuaĩkana patari sãkirauata. Ininiã Petro xinikari Xesosi sãpiretakiti iuamoni. “Ipikata patari sãkirauatini apisapanikako, ipi ãti pakinikata, ‘!Nimarotari iua,’ pitxanoko.” Ikara inakari ixinikasaaki, itxiapata.

15

Xesosi Pirato Apisatoõ

(*Mateo 27.1-2, 11-14; Arókasi 23.1-5; Xoão 18.28-38a*)

¹ Katimatinĩkata sasetotxi auĩteakori, kiomãtxiakori, kaiõkatsoparerini, ikinimane Xoteo auĩteakorikata xinikaxitinãta. Ipaniãtarina Xesosi iaxirikiko. Iposo atoko anika, sika itxarina Piratomoni. ² Pirato pimaãri Xesosi:

—Pitekani Xoteoakori auĩte txataua? —itxari.

Ininiã Xesosi:

—Ari, pisãkire atãopitikara.

³ Sasetotxi auĩteakori apoiãpotari Xesosi, txamari Xesosi !kasãkireri. ⁴ Ininiã Pirato:

—Na papakapapiretari? Ninoa iteene misãkirepiretai —itxari.

⁵ Iuaritika Xesosi !apakapapiretari. Ininiã Pirato ãkixinireẽ:

—Kinirepa kona apakapapiretari? —itxa.

Xesosi Okiko Nirekiko

(*Mateo 27.15-26; Arókasi 23.13-25; Xoão 18.38b-19.16*)

⁶ Pãskoã kiiniriti auakasaaki, Pirato itotari isikakiniri kateia ãki auakari kãkiti nireẽkiti.

⁷ Iuasaaki Xesosi maĩkikosaaki, Pahapasi inakori aua kateia ãki. Iua Pahapasi apanakini kateia ãki auakanikata okaniuatapeka Homanoakori inaiatakasaakina. ⁸ Pirato sãkirauatakasaaki Xesosikata, kãkitipokoni apoka Piratomoni.

—Kateia ãki auakari pisikaka —itxarina.

⁹ Ininiã Pirato pimaãna:

—Hinirekatari nisikakiniri Xoteo auĩte hĩte ĩkapani? —itxana.

¹⁰ Pirato iteene imarotari sasetotxi auĩteakori sikari Xesosi iuamoni Xesosi ixikotinina xika.
¹¹ Sasetotxi auĩteakori maasakana ninoa iuaã apotiitakaniua:

—Hamanaãri Pirato Pahapasi isikakini ĩkapani — itxana kãkitimoni.

¹² Pirato iuaĩkana pimaãna:

—Natokopa nitxatari ia kiki Xoteo auĩte inakori? —itxa.

¹³ Akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari — itxana.

¹⁴ Ininiã Pirato:

—Kixikapa? Maerekati !ikama —itxa.

Apiata akiripoakatana:

—Aamina ĩpiriãmitakari nopini hĩtokakitari — itxakatana.

¹⁵ Ininiã Pirato sikakari Pahapasi ninoa ĩkapani, kotxi inirekari ikamapoxokonitina ninoa kãkiti. Eereka ipaniãtari Xesosi xirokitatiko aãpitsaã. Eereka Pirato paniãtari sotatoakori tokakitiniri Xesosi aamina ĩpiriãmitakari nopini.

Sotatoakori Napetiniri Xesosi

(Mateo 27.27-31; Arókasi 22.63-65; Xoão 19.1-3)

¹⁶ Ininiã sotatoakori anikari Xesosi Pirato aapoko ãki. Akiritarina ikinika sotato. ¹⁷ Iposo atoko ieretakarina mãkatxi põkamarari Xesosi ĩtoã. Ikamarina saporieãta kotipiaro kamakori, taka itxarina Xesosi kiiã.

¹⁸ —Aãũite —itxarina Xesosi inapetinina.

—Xoteo auĩtekai pite —itxarina.

¹⁹ Iaritakiitarina aãkeẽ. Ikiisokarina. Ikapo-toreẽkauana Xesosi apisatoõ.

—Aãũite —itxarina Xesosi inapetinina.

²⁰ Inapetakarina atoko imakatzakarina mākaxi pōkamarari. Xesosi māka iuaīkana ieretaka. Eereka anikarina Xesosi aamina ĩpiriāmitakari nopini itokakitinirina ĩkapani.

Xesosi Tokakitaāka Aamina ĩpiriāmitakari Nopini
(*Mateo 27.32-44; Arókasi 23.26-43; Xoāo 19.17-27*)

²¹ Ipinipokoriti itaōkitarina kiki Simāo inakori. Sireni sitatxitikiri iua. Iua anaakori Arexātri, Hopo pakini. Iuasaaki Simāo apoka Xerosareē. Sotatoakori paniātari iua:

—Ia aamina ĩpiriāmitakari panikinari —itxana.

²² Anikarina Xesosi ixirataā, Kóokota inakoriātaā. Xoteo sākire “Kóokota.” Apanakini akiritari iua oxiratari uāka “Kiitātaxi,” inaāka akiritiko. Iuaā apokana. ²³ Isikamarina iāriā pinītxikata, miha inakorokata, Xesosi iātini ĩkapani, itsii imimarotakani ĩkapani, txamari ! inirekaro iātiniro. ²⁴ Ininiā itokakitarina aamina ĩpiriāmitakari nopini. Eereka ikamarina sarauatxi, Xesosi māka apakapakani imarotinina ĩkapani. Ikara atoko apanakini anikari Xesosi māka. ²⁵ ĩkanōkapanika novi oara itokakitapeēka Xesosi aamina ĩpiriāmitakari nopini. ²⁶ Aaminaā auari iōkakitina, apoītiko pirena, “Xoteoakori Auīte” itxa. ²⁷ Ninoa tokakitana ipi kiītiririni apaka aamina ĩpiriāmitakari nopini, ikikomoni āti, isanaremoni āti. ²⁸ Kitxakapirīka Teoso sākire iōkatsopatakori txari:

Okapeēkako iua, kokaniri okiko atoko inapeēkako. Ininiā Xesosi okikosaaki ia Teoso sākire iōkatsopatakori iaōka auapeka iuasaaki.

²⁹ Ninoa iuaã napakani misãkirepiretapikari Xesosi:

—Kiĩkitei. Pite sãkire: “Nirikariko Teoso misãkiretiko aikoti. Ipi ãti pakini õti inakasaaki nikamari iuaĩkana,” pitxama. ³⁰ Ikara atoko piposotiniã, piteka pimakatxakauako, ininiã pikatxaka aamina ĩpiriãmitakariã —itxarina Xesosi inapetinina.

³¹ Sasetotxi auĩteakori, kaiõkatsoparerini pakini napetari Xesosi:

—Iua makananitapekari apanakini. Txamari iuaka liposotari imakananitiniua —itxakakana.

³² —Ikatzakiniãrako ate auikari Teoso mereẽkiti ininiãua. Ikatxakiniã, aãuikari Isaeo auakani auĩte ininiãua —itxakakana.

Kiĩtiririni iuakata tokakitakoni apaka misãkirepiretari.

Xesosi Ipinini Pirena

(Mateo 27.45-56; Arókasi 23.44-49; Xoão 19.28-30)

³³ Iuasaaki apaniãxiti ipiãka. Ikini itixitika piãka. Ipi ãti pakini oara ipiãka. ³⁴ Ipi ãti pakini oara napa atoko Xesosi akiripoakata:

—Erii, Erii, aremaa sapakatanii —itxa.

Ia atatsopatakari sãkireẽ: “NiTeosone, niTeosone, kinirepa pitakanapano?” itxa.

³⁵ Kãkiti iuaã auakani kenakotari akirinãtini.

—Hĩkenakota. Akirinãtari Eríasi —itxana.

³⁶ Iuasaakipeka kiki ina katimariã. Iãkari mapoa atoko inakari iãriã katxioãrimoni, aãke mapotõkire taka itxari, sika itxari Xesosi iãtini ĩkapani.

—Mitxipanikako. Maiãtapari. Atauako Eríasi makatxakatapaniri Xesosi —itxana.

³⁷ Xesosi itapararitika akiripoakata, eereka ipīpe itxa. ³⁸ Iuasaakipeka mākatxi mata Teoso misākiretiko aikoti āki arōkakari tsorakita. Itano itsorakita. Ixitipeka apoka. Mitxi iua mākatxi mata ! auiritari kākiti ĩroini Teosonani Auini Pakitaātaā. ³⁹ Sotatoakori auīte aua aamina ĩpiriāmitakari apisatoō. Ikenakotari Xesosi akiritini. Itikari ipinini.

—Atāopitikara Teoso ākiri itxaua ia kiki —itxa.

⁴⁰ Ātokaka sitoakoro ikira atoko atamanātarina Xesosi, Maria Matarenama, Saromeema, āto Mariama, apanakini sitoakorokata. Xosesi, Txiako pakini inoro oa Maria. Iua Txiako maneripanika inakari. ⁴¹ Xesosi Karirēia auakasaaki, ninoa sitoakoro moianatari iua. Imiparīkatarina. Xesosi ipīkasaakikanera apanakini sitoakoro kaiāopokoro aua iuaātaā. Ninoa apoka Xerosareē Xesosikata.

Xesosi Ikatiko Pirena

(Mateo 27.57-61; Arókasi 23.50-56; Xoāo 19.38-42)

⁴² Ikara ōti, Xesosi ipinini ōti, kākiti parīkauatini ōti, kākiti tomatini ōti apisapanika, iuasaaki kikatatikipeka. ⁴³ Iuasaaki Xosee inakori, Arimateia sitatxitikiri, sari Piratomoni. Iua Xosee Xoteo auīte apanakinikata. Ikinimane paxitari iua. Iua apaka iātapari Teoso ikinimane auīte ininiua ōti apokini. Itaparaxinireritika Piratomoni isa, amanaā itxari Xesosi ĩto. ⁴⁴ Ininiā Pirato ākixinireē:

—Atauako patimari Xesosi ipinini? —itxa.

Ininiā ipīkapiretari sotatoakori auīte. Iua apokasaaki Pirato pimaāri:

—Atauako Xesosi ipīpeka? —itxa.

⁴⁵ Ininiã iua:

—Ari, ipinapitipeka —itxari.

Ininiã Pirato:

—Panikaikari iïto —itxari Xoseemoni.

⁴⁶ Iuasaaki Xosee amotari mākaxi mata erekari, arínio inakori. Eereka imakaxakari Xesosi ïto, Iapirikari iïto mākaxi mataã, anika itxari akauari irikomoni. Kai kisakakori āki ieretakari Xesosi ïto. Eereka kai mitapoari ikatika, tota itxari iriko. ⁴⁷ Ipi Maria itikanātari Xesosi ïto takikoãtaã, Maria Matarenama, Maria, Xesosi inakori in-
oroma pakini.

16

Xesosi Iuaïkana Auãki Inini

(Mateo 28.1-8; Arókasi 24.1-12; Xoão 20.1-10)

¹ Tomatiko õti xipoka atoko mapiãnikata, ipi ãto pakini sito amotaro kamariãro, Xesosi ïto ikamamaritinina ïkapani, Maria Matarenama, Saromeema, Maria Txiako inoroma pakini.

² Katimatinïkata, tomïkosaaki, ïkanõkapanika, atokatxi pokïkasaaki, ninoa sari akauarimoni.

³ Kimaporiã isikasaakina, isãkirauaãpotana:

—Kipa makatxakinaua kai auïte iriko tore? —
itxaãpotana.

Amaripokori iua kai. ⁴ Iuaã apokasaakina, atamatarina. Kai makatxakapeëkaika. ⁵ Ininiã ïroãna iriko āki. Atamatarina ãtokori topãkanãta ikikomoni. Imãka ïtanori, kasarori. Ininiã ninoa tikoka.

⁶ Ininiã iua:

—!Hïtikokape. Hïte nitanātari Xesosi Nasareekiri, aamina ïpiriãmitakari nopini tokakitakori. Õkitikapekaua iua. !Auaika uai. Hãtamata.

Mitxi itakarina iïto uai. ⁷ Hïsipeka. Hïisãpiretari Petro, apanakini Xesosi moianariakori pakini: “Xesosi sapanikako hïte apisa Karirëiamoni. Iuaã hïte aõkitari iua, kotxi ipinaka apisapanika isãpiretapekari ikara hïtemoni,” –itxana ninoa.

⁸ Itimaritikana ninoa pokïka. Imitekana. Ikikinanakana, ipïkarena xika. !Isãpiretarina apanakini, kotxi ipïkarauatana.

Xesosi Oerekaua Maria Matarenamoni
(Mateo 28.9-10; Xoão 20.11-18)

⁹ Xesosi õkitikasaakiua ipinaka atoko ïkanõkapanika semana potorikini õti, tomïkosaaki, oerekaua merepitipanika Maria Matarenamoni. Mitxipe Xesosi aõkitakasaakiro oa Maria, omitikari maerekani matamatakoni setxi pakini oa ïtoã auakani. ¹⁰ Xesosi õkitikasaakiua, iua oaõkitaka atoko, osari merepanika Xesosi moianariakorimoni. Iuasaaki iteene imatinaniuatana. Itxiapanãtana. Osãpiretana ninoa:

¹¹ –Xesosi iuaïkana auãki itxapeka. Nota aõkitari iua –otxana.

Txamari ninoa kona auikari osãkire.

Xesosi Oerekaua Ipi Imoianariakorimoni
(Arókasi 24.13-35)

¹² Eereka iuaka oerekaua ipi imoianariakorimoni, kimaporiã isikasaakina aapokotxi mauakaniãtaã. Iuasaaki itoõ ipinipo itxa.

¹³ Eereka ninoa kanapiriã. Isãpiretana apanakini imoianariakori, txamari !auikarina isãkirena.

Xesosi Oerekaua Imoianariakorimoni
(Mateo 28.16-20; Arókasi 24.36-49; Xoão 20.19-23)

¹⁴ Eereka Xesosi oerekaua õsi imoianariakori-
moni inipokotakasaakina. Xesosi õtākikana:

–Kinirepa h̄ite !auikatari nota iuaĩkana auāki
ninini? Kinirepa !h̄auikatari nota aõkitakani s̄akire?
!Kaiokakarekii –itxa.

¹⁵ Iposo atoko Xesosi txana:

–Ikini itixiti h̄isako. H̄is̄apiretariko Teoso
iokanapirena erekari ikinimanemoni. ¹⁶ Teoso
s̄akire auiākari patxisatakori, iuarako sari Teoso
tixinemoni. Teoso s̄akire mauikakati, Teoso
misiritapikariko. ¹⁷ Teoso sikaposotiiretanako
is̄akire auiākani, ininiã apanakini imarotari
Teosokara sikari iposotiire ninoamoni. Ia atoko
Teoso sikaposotiiretana. Omitikarina maerekani
matamatakoni nota ūakaã. Is̄akirauatana
imimarotakinitina s̄akiretxitiã. ¹⁸ Imaĩkiniãrina
imini, !ipinana. Iãtiniãrina ikianari, !amianatana.
!Ipinana. Itakauakotaua amianatakani nopini,
ininiã amianatakani makananitaãka –itxa Xesosi
s̄akire.

Xesosi Anikaãka Teoso Tixinemoni
(*Arókasi 24.50-53; Átosi 1.6-11*)

¹⁹ Imoianariakori imis̄akiretanapaka atoko, Xe-
sosi anikaãka Teoso tixinemoni. Iuaã iua topãka
Teoso kikomoni. ²⁰ Xesosi moianariakori eereka
isipekana, Teoso s̄akire ikini aapokotxiti auakani
is̄apiretinina ĩkapani. Apiananiri moianatana. Api-
ananiri sikaposotiiretana ninoa, ininiã apanakini
imarotari ninoa s̄apiretakiti atão inini. Ameẽ.

Teoso sãkire amaneri
New Testament in Apurinã (BR:apu:Apurinã)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Apurinã

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Apurinã

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022
253eaec7-f0c7-5b49-b6be-65ee5354d0ed